

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 35
Rugpiūčio-August 31, 1979 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

JAV pasiūlė Izraeliui ir Egiptui paruoštos rezolucijos projektą, kuris turėjo būti svarstomas JT saugumo tarybos įvairiems palestiniečiams liečiantiems reikalams sutvarkyti, bet, neradus nei Egipto nei Izraelio pritarimo, nutarė šio projekto atsisakyti ir bandyti palestiniečių reikalų svarstymą saugumo taryboje atidėti.

JT saugumo taryba, nežiūrėdama JAV pastangų palestiniečių reikalų svarstymą atidėti tolimesniam laikui, pradėjo svarstyti šį reikalą savo posėdžiuose ir bandys pasiūlyti rezoluciją, apibrėžiančią ne tik palestiniečių teisę spręsti savo reikalus, bet net ir įgalinančią palestiniečius sukurti nepriklausomą valstybę. JAV yra pasiryžusios tokią rezoluciją vetuoti.

Vietnamas viešai patvirtino laiką perauklėjimo stovyklose kelis tūkstančius žmonių. Jie esą laikomi dėl jų pačių saugumo, nes nuo jų nukentėję vietnamiečiai galėtų juos nužudyti. Spėliojama, kad tokiose stovyklose yra laikoma apie 50,000 vietnamiečių.

Irano revoliucinė gvardija ir kariuomenė sutriuškino Pavah mieste įvykusį kurdų sukilimą. Kautynėse žuvo 18 ir buvo sužeista 40 gvardijos karių. Vyriausybė sušaudė 18 kurdų vadų. Kurdam apraminti Khomeini pasiūlė jų reikalą paskirti vienos dienos Irano parduodamo aliejaus pajamas, kurios siektų apie 75 mil. dol. Be to, buvo uždaryta kurdų demokratinė partija.

Afganistano sukilėliai, kovoją prieš komunistinę Taraki vyriausybę, užėmė vieną provinciją ir sudarė islaminę vyriausybę, kurios paskirtas teismas nuteisė ir likvidavo 34 provincijos komunistinius vadus.

Sudano prez. Gaafar el-Nimeiry perorganizavo vyriausybę, pakeisdamas 7 ministerius. Į naujų ministerių tarpą įeina ir įtakingas mahometonų brolijos vadas.

Indijos prez. Sanjiva Reddy paleido parlamentą ir paskelbė naujus parlamento rinkimus, nes ministerio pirmininko Charan Singh sudaryta vyriausybė netekusi Indira Gandhi vadovaujamos kongreso partijos atskalos paramos, turėjo atsistatydinti. Kol susirinks naujas parlamentas, kraštą valdys Charan Singh sudaryta vyriausybė.

Nigerija pareikalavo Sov. S-gą sumažinti ten nuo 1967 dirbančių 40 karinių patarėjų skaičių iki 5.

Kurdai, turėdami savo atskirą kalbą ir kultūrą, per visus 2000 metų vedė kovas už nepriklausomybę su persais, mongolais, turkais, Kryžiaus karių riteriais, arabais ir angliais, bet tik 1921 jiems buvo pažadėta autonomija, tačiau ir jos praktikoje nepasiekė. Kurdų gyvenama teritorija buvo išdalyta įvairiomis valstybėms.

Sov. S-ga pareiškė, kad Indijos vandenynas sudaro jos saugumo ir prekybos gyvybinę sritį, ir išpėjo JAV dėl bandymų ten įsitvirtinti.

Egipto organai sulaukė 60 žmonių, priklausiusių uždraustai komunistų partijai ir planavusių kelti riaušes.

Kambodžijos teismas už akių nuteisė mirti buv. Kambodžijos min. pirmininką Pol Pot ir jo padėjėją Ieng Sary.

Izraelio pakrančių laivas jūroje sulaukė 4 palestiniečių teroristus, bandžiusius išsiskirti į Izraelio krantą.

KYBARTŲ KLEBONO KALBA TEISME

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 37

1978 spalio 19 Vilkaviškio rajoninis laikraštis "Pergalė" paskelbė, kad civilinis mirusiųjų minėjimas Vilkaviškio rajono kapinėse įvyks lapkričio 1 d. 19 val. Kybartų mieste buvo iškabintos afišos, kuriose taip pat buvo priminta ta pati mirusiųjų pagerbimo data ir valanda. Tada aš iš sakyklos bažnyčioje paskelbiau, kad mes, tikintieji, lapkričio 1 melsimės už mirusius kapinėse 18 val. ir prieš 19 val. sugrįžime į bažnyčią, — taigi Kybartų ateistams nepamašysime pagerbti mirusius.

Lapkričio 1 įvykiai Kybartuose susiklostė šitaip:

Nežinau, kieno nurodymu miesto afišose and užrašo "19 val." buvo užklijuota "18 val.", o skelbimo pabaigoje vietoje pasirašiusio "Kybartų Vykdomojo komiteto", buvo užklijuotas užrašas: "Liaudies tradicijų taryba". Šitai buvo padaryta tyčia vėlai, kad neturėčiau galimybės pakeisti religinės eisenos į kapines laiko.

Lapkričio 1 d. 18 val. aš,

Kybartų parapijos klebonas, drauge su tūkstantine tikinčiųjų minia procesijos tvarka ėjome į kapines. Kad nesutrukdytume automobilių eismo, ėjome pagrindinės Kapsuko gatvės šalin gatviu ir po to pasukome į kapines vedančią šalutinę Jakovlevo gatvę. Prie kapinių mus pasitiko Kybartų ateistų ištatyti ruporai, kurie garsiai transliavo eilėraščius. Suėję į kapines, pamatėme kapinių viduryje ant pagrindinio tako pastatytą dengtą mašiną, ant kurios buvo pritvirtinti 4 į mus atsukti ruporai. Negalėdami pro automašiną praeiti, mes čia pat prie kapinių vartų meldėmės už mirusius, o tuo metu visą maldos laiką buvo garsiai transliuojami eilėraščiai. Palieku teismui nusistatyti, kas padarė šį nusikaltimą, kurį LTSR BK 145 str. kvalifikuoja šitaip: "Kliudymas atlikti religines apeigas... baudžiamas laisvės atėmimu iki vienerių metų, arba pataisos darbais tam pačiam laikui, arba bauda iki vieno šimto rublių".

Šitokių nehumaniškų elgesio Kybartų ateistai įžeidė tikinčiuosius. Aš neprašau teismo, kad jis baustų kaltininkus, bet noriu, kad ateityje į mus, tikinčiuosius, būtų žiūrima kaip į lygiateisius Tarybų Sąjungos piliečius, o ne kaip į posūnius, iš kurių galima tyčiotis.

Po lapkričio 1 Kybartų m. vykdomasis komitetas nusiuntė Vilkaviškio raj. valdžiai skundą, kad aš suorganizavau lapkričio 1 d. 18 val. procesiją ir, eidamas pagrindinėmis Kapsuko ir Jakovlevo gatvėmis, sutrukdžiau automobilių eismą. Pasiremdama šiuo melagingu skundu, Vilkaviškio raj. Administracinė komisija nubaudė mane 50 rub. bauda. Iš Administracinės komisijos elgesio aiškiai jutau, kad ji veikia kažkieno inspiruota. Pavyzdžiui, Administracinės komisijos pirmininkas J. Urbonas net išdriso tvirtinti, kad jis pats buvęs lapkričio 1 Kybartuose ir matęs,

(nukelta į 2 psl.)

Šv. Tėvas Jonas Paulius II rugpiūčio 1 pirima dovaną iš IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso delegatų. Iš kairės: Arvydas Žygas iš Cicero, Ill., su tautiniais drabužiais Onutė Virbickaitė iš Londono, buvusi PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė iš Kanados, Šv. Tėvas, Paulius Kuras — Kanados LJS pirmininkas. Toliau matoma Beatrice Bacevičiūtė iš Brazilijos ir Dainora Juozapavičiūtė.

LIETUVIŲ JAUNIMO LAIŠKAS POPIEŽIUI JONUI PAULIUI II

IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (6)

Jo Šventenybei Popiežiui Jonui Pauliui II

Laisvojo pasaulio lietuvių jaunimas, suplaukęs į savo ketvirtąjį pasaulinį kongresą, kuris įvyko Federalinėje Vokietijoje, Altenberge, liepos 19-26, labai nuoširdžiai sveikina Jus, Šventasis Tėve, ir prašo Jūsų Apaštališkojo palaiminimo sau, savo pavergtajai tėvynei Lietuvai ir jos kovojančiam jaunimui.

Suvažiavę iš Anglijos, Argentinos, Australijos, Brazilijos, Italijos, JAV, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Urugvajaus, Venecuelos ir Vakarų Vokietijos aptarti įvairių mūsų liečiančių problemų ir paruošti konkrečių ateities veiklos projektų, mes ypatingą dėmesį skyrėm broliam ir seserim Lietuvoje, kurią Sovietai brutaliai ir nelegaliai užėmė 1940 metais. Mum nepaprastai skaudu, kad mūsų bendraamžiai kenčia už savo religinius įsitikinimus, o tokie asmenys, kaip Viktoras

Petkus, yra baudžiami už Dievo ir tėvynės meilės skiepimą jaunimui. Skaudu matyti, kaip sovietinis ateizmas persekioja tikinčiuosius vaikus mokyklose, viešai išniekindamas jų įsitikinimus ir kliudydamas jiems siekti aukštesniojo mokslo. Mum taip pat skaudu matyti, kaip okupantas negaili jokių pastangų užgnaužti bet kokią dvasinį gyvastingumą, prasiveržiančiam jaunimo gretose, ir išugdyti vien materializmu pagrįstą visuomenę.

Mes ypač giliai vertinam Jūsų parodytą palankumą lietuvių tautai bei Jūsų paramą tikintiesiems Lietuvoje, džiaugiamės, kad šv. Petro įpėdinis yra žmogus, kuris gerai supranta Lietuvos padėtį, ir prašom Jus ir toliau visos Bažnyčios vardu smerkti tikintiesiems ir visai lietuvių tautai daromas skriaudas. Mes prašom Jus viešai pasauliui atskleisti Lietuvos padėtį ir savo drąsos bei stiprybės teikiančius žodžius

skirti Lietuvos jaunimui, kuris šaukiasi pagalbos kovoj už religinę bei tautinę laisvę.

Pasirašo: PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė, PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, IV PLJK pirmininkas Andrius Šmitas, Australijos, Argentinos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Italijos, Švedijos, Urugvajaus, Vakarų Vokietijos, JAV ir Venecuelos atstovai.

-o-

Šį manifestinį laišką popiežiui Jonui Pauliui II įteikė lietuvių jaunimo delegacija rugpiūčio 1. Kartu popiežiui įteikė ir knygą su visų IV PLJK dalyvių ir atstovų parašais, o taip pat iš medžio išdrožtą lėkštę su Vytauto Didžiojo atvaizdu.

Laiško popiežiui tekstą ir nuotrauką Darbininkų parūpino Ramutė Kemėžaitė, iš Waterbury, Conn., ketvirtąjį pasaulinio jaunimo kongreso dalyvė, kuri irgi dalyvavo šioje audienčioje pas Šv. Tėvą Joną Paulių II.

JAV STIPRINA PABALTIO KRAŠTŲ VALSTYBINGUMĄ

ALGIMANTAS S. GEČYS

Pavergtųjų lietuvių ir išeivijos džiaugsmui JAV-ės jau trisdešimt devynerius metus tęsia Pabaltijo valstybių aneksijos į Sov. Sąjungą nepripažinimo politika. Per tą laikotarpį keitėsi JAV prezidentai, turėta visa eilė valstybės sekretorių, tačiau nepripažinimo politika nesusvyravo. Ji atlaikė Sov. Sąjungos nuolatinis spaudimus, detantė laikotarpio sovietam nuolaidžiamą, Vietnamo karo pralaimėjimą ir jo iššauktas desperacines apraiškas amerikiečių tauotoje.

Šiuo metu tenka džiaugtis, kad prezidento J. Carter administracija, nežiūrint jos turimų vidinių politinių bei ekonominių sunkumų ir užsispyrimo iš Kongreso išgauti SALT II sutarties patvirtinimą, Pabaltijo kraštų valstybingumo klausimą siekia stiprinti. Tai vykdoma administracinių nuostatų ir diplomatiniais ėjimais, mum dažnai to nepastebint ir teigiamai neįvertinant. Šiame straipsny suminėsiu paskutiniųjų kelių savaičių eigoj JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybą pasiekusią oficialią informaciją Pabaltijo kraštų valstybingumo stiprinimo klausimu.

Kariniai manevrai Lietuvoje

Š m. liepos 23-27 Lietuvoje vyko Sov. Sąjungos kariniai manevrai. Vykdydami Helsinkio konferencijos sutarties reikalavimą, sovietai apie manevrus pranešė visom Helsinkio aktą pasirašiusiom valstybėm ir jas pakvietė atsiųsti savo stebėtojus. Pakviestųjų valstybių tarpe būta ir JAV-ių. JAV administracija, nenorėdama pažeisti Pabaltijo valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą nepripažinimo politikos, stebėtojų nespaiuntė. Taip pat kvietimu nepasinaudojo ir Pabaltijo valstybių aneksijos nepripažinimo tvirtai besilaikanti Kanada.

Pabaltijo valstybės JAV valdžios žemėlapiuose

JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių Reikalų Taryba jau eilė metų kai rūpinasi atitaisyti netikslumus Lietuvą žymint JAV valdžios įstaigų išleistuose žemėlapiuose. Minimu klausimu daugel kartų buvo lankytasi Valstybės departamente, įteikta daugiau negu tuzinas LB ryšininko Washingtono Algimanto Gurecko paruoštų išsamių memorandumų. Jei praityje teko tenkintis mažais atsiekimais, tai š.m. liepos 18 geografo Roberto D. Hodgson įvairiems departamentams išsiuntinėta instrukcija Pabaltijo valstybių žymėjimo reikalu priskirtina prie ryškiųjų laimėjimų. Minėta instrukcija, pasiūsta JAV Gynybos, Vidaus Reikalų, Komercijos ir Žemdirbystės departamentams atkreipia dėmesį į šiuos faktus: 1) Per eilę metų žemėlapius ruošią JAV biurai tapo neatydiūs Pabaltijo valstybių žymėjime ir pakeitė arba ignoravo Valstybės departamento nuostatus; 2) JAV niekad nepripažino 1940 jėga įvykdytos Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporacijos į Sov. Sąjungą ir su šių valstybių atstovais palaiko diplomatinis santykius; 3) Nepripažinimo politika privalo atspindėti valdžios žemėlapiuose, tuo įrodant, kad oficialioji JAV pozicija nėra pakitusi.

Minėtus teigimus JAV geografas palydi šiais nurodymais: 1) Kiekviename žemėlapy, rodančiame visą ar dalį Pabaltijo valstybių, įrašytina pastaba— "JAV-ių valdžia nepripažįsta Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporavimo į Sov. Sąjungą"; 2) Valstybės dept. užsienio tarnybos postų ir jurisdikcijos žemėlapyje Estija, Latvija ir Lietuva žymėtinai nepriklausomybės metų sienose, kaip jos buvo prieš okupaciją. Kituose žemėlapiuose, žymint faktines sienas, Pabaltijo valstybių de facto inkorporacijos žymėjimas tačiau yra lei-

džiamas; 3) Pabaltijo valstybės privalo būti žymimos Estijos, Latvijos ir Lietuvos vardu, nebent žemėlapis rodytų de facto administratyvinius Sov. Sąjungos padalinimus.

Pilietybės klausimas

Mūsų spaudoje buvo rašyta, kad Valstybės dept. birželio mėnesį formaliai pareikalavo Sov. Sąjungos paaiškinimų liepos 1 įsigaliojančio naujojo sovietų pilietybės įstatymo reikalui. Prieš keletą dienų pasitikrinus Valstybės dept. patirta, kad sovietai kol kas nėra teikę prašomus paaiškinimus suteikti.

Mūsų visuomenei tenka parodyti faktus minėto užklauso reikalui. Sovietam įteiktoji notoj Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečių pilietybės klausimas iš viso nebuvo keliamas. Įtakingas valdžios pareigūnas yra painformavęs JAV LB Visuom. Rkl. Tarybą, jog administracija nutarusi nekelti pabaltiečių pilietybės klausimo, nes tai sovietų galėtų būti interpretuojama kaip inkorporacijos nepripažinimo politikos silpninimas. Valstybės dept. rašte kalbama apie pilietybę asmenų, kilusių vakarinėje Ukrainoje ir vakarinėje Gudijoje, tačiau pabaltiečiai sąmoningai nutylimi. Nepripažįstant Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sov. Sąjungą, JAV-ėm atrode netikslu kalbėti su sovietais dvigubos ar sovietinės pilietybės klausimu.

Negali būti abejonės, kad turime pritari Valstybės departamento minimu klausimu užimtai pozicijai. Lietuvos valstybingumo palaikymui ši pozicija yra naudingiausia. Savo ruožtu, jokių sovietinės pilietybės atsikymų, kaip pramato sovietinis įstatymas, neturime propaguoti, nes tuo nepripažinimo politiką tik silpnintume. Keliaujantiems į Pabaltijo valstybes ir Sov. Sąjungą yra patariama iš anksto painformuoti Pabaltijo skyrių Valstybės departamente, JAV ambasadą Maskvoj, JAV konsulatą Leningrade apie kelionės maršrutą, lankysimus asmenis ir suteikti savo asmeninę informaciją (gimimo datą, vietą, profesiją, amžių, pilietybės priėmimą, JAV paso numerį ir t.t.). Nuorašas taip pat pasiūstinas savo kongresmanui ir įteiktinas šeimos advokatui. Valstybės dept. yra pasirošęs Sov. Sąjungos sulaukytiems asmenim padėti, tačiau, kaip yra pareiškę LB delegacijai š.m. gegužės mėnesį, visi keliaujantieji Sov. Sąjungos teritorijoje tai daro savo rizika.

Dokumentai okupacijos nepripažinimo klausimu

Paminėjimo yra verti ir naujausieji JAV oficialiųjų šaltinių leidiniai, kuriuose yra akcentuojamas Pabaltijo valstybių aneksijos nepripažinimo klausimas. Tik ką išleistame Valstybės dept. leidinyje "Treties in Force" (Galliojančios sutartys), yra teigiama, jog "JAV-ės nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo į Sov. Sąjungą. Valstybės dept. akimis visos sutartys tarp JAV ir šių kraštų tebegalioja". Visos tos sutartys išvardinamos.

Taip pat š.m. liepos mėnesį Valstybės dept. išleido informacinį pareiškimą, suglaustai apibūdinantį JAV nusistatymą Pabaltijo valstybių klausimu. Pareiškime suminimas inkorporacijos nepripažinimas, Pabaltijo valstybių diplomatinį tarnybų egzistencija, bei būdai, kuriais nepripažinimo politika pademonstruojama (sveikinimai tautinių švenčių progomis, Amerikos Balso ir Radio Liberty transliacijos, žymėjimas žemėlapiuose ir t.t.). Įdomiai skamba pareiškimas, kad JAV ambasadoriui Sov. Sąjungai ir ministerių kabineto lygio pareigūnams yra draudžiama lankytis Pabaltijo valstybėse, tuo pabrėžiant aneksijos į Sov. Sąjungą nepripažinimo politiką.

(LB Inf.)

Savaitės įvykiai

Izraely veikia lygiom teisėm du vyriausieji rabinai, kurių vienas tvarko sefardinių žydų kilusių iš pietinės Europos, o antras — aškenazi žydų, kilusių iš centrinės ir rytų Europos, religinius reikalus. Sefardinių žydų vyr. rabinas Yosef pareiškė, kad žydų įstatymai leidžia atiduoti arabam Izraelio okupuotas biblines šventąsias žemes, jei tai padėtų išvengti karo, tačiau aškenazi žydų vyr. rabinas Shlomo Goren su šia nuomone nesutinka.

Sov. S-goj besilankanti JAV atstovų rūmų narių delegacija pasiuntė Sov. S-gos prezidentui Brežnevui laišką, reikalaujantį suteikti piliečiam religinę laisvę ir elgtis švelniai su tais, kurie, siekdami religinės laisvės, žmogaus teisių ar teisės emigruoti, atsidūrė kalėjimuose.

Jordano karalius Hussein ir Palestinos išlaisvinimo org-jos vadas Yasir Arafat sutarė imtis praktiškų žygių glaudesniam bendradarbiavimui pasiekti.

Izraelio ir Libano krikščionių milicijos artilerija apšaudė 26 pietinio Libano miestelius ir užmušė 11 bei sužeidė 20 žmonių, o Izraelio kariuomenė, įsiveržusi į pietinį Libaną, išsprogino 2 gyvenamus namus, kuriuose tariamai slapstėsi teroristai. Žuvo 1 Izraelio karininkas ir 2 kariai buvo sužeisti.

JAV vyriausybė planuoja nupirkti Ramiajam vandenynė negyvenamą salą Azijos branduolinių reaktorių atmatom krauti.

Popiežius Jonas Paulius II pareiškė darysias visa artimesniam santykiams su Kinijos katalikais pasiekti. Kinijoje esama apie 2.5 mil. katalikų.

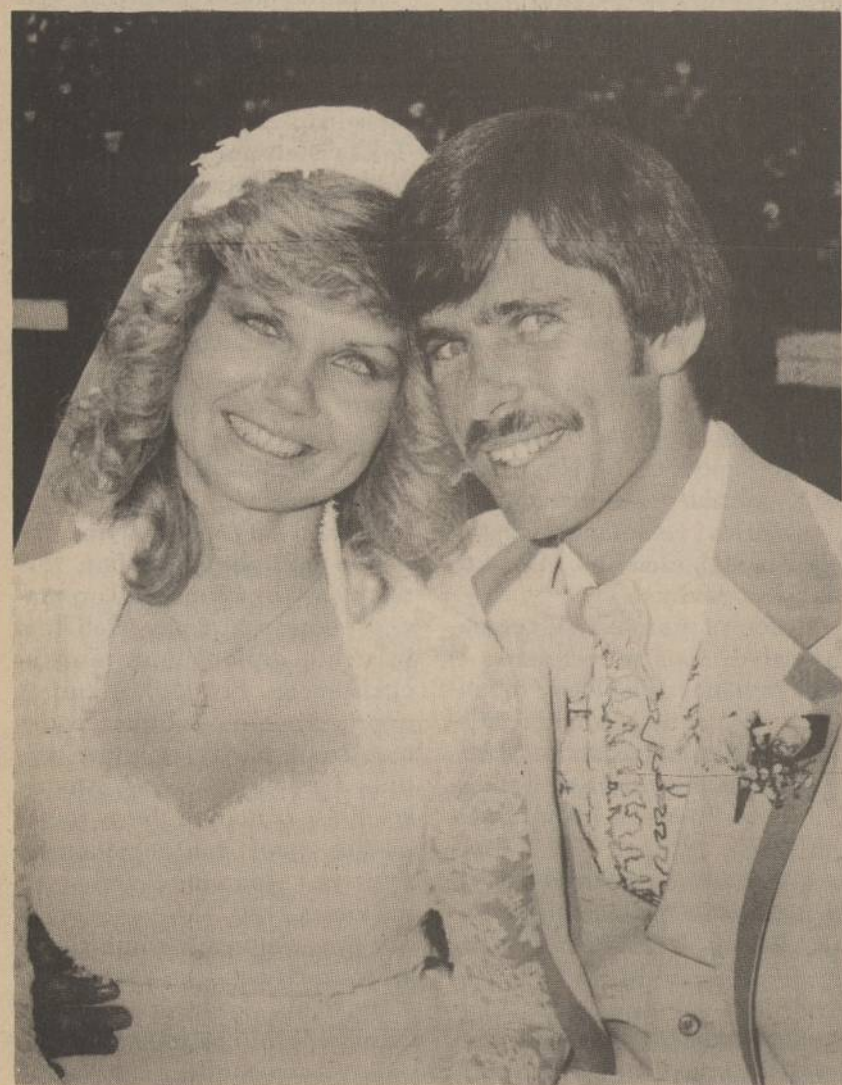
Afganistano min. pirmininkas Hafizullah Amin pripažino, kad ten yra 1,500 sovietų karinių patarėjų.

Khomeini įsakymu Iranė buvo uždaryti 26 laikraščiai, sustabdyta komunistų partijos veikla ir ištremti 5 vakarų korespondentai.

R. Vokietija areštavo V. Vokietijos korespondentą Peter Felten ir apkaltino jį šnipinėjimu.

Sovietinis Estijos teismas nutėisė sekmininkų sektos vyresnįjį Matvejuk 2 m. kalėjimo už vengimą karinės prievolės. Jam padavus prašymą emigruoti, jo karinės prievolės atlikimo atidėjimas buvo atšauktas, bet jis į kariuomenę nestojo.

Kanados universiteto teisės prof. Irwin Cotler Maskvoj vykusios politinių mokslų tarptautinės konferencijos metu bandė aplankyti kalėjime laikomo Anatoli Ščaranskio tėvus, bet už tai buvo įsakytas tuoj pat išvykti. Jo turėti raštai apie Ščaranskį ir kitus disidentus buvo konfiskuoti.

Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje rugpiučio 11 susituokė R. Alseikaitė ir A. Gričius. Nuotr. L. Kanto

KYBARTŲ KLEBONO KALBA TEISME

(atkelta iš 1 psl.)

kad tikintieji ėjo į kapines pagrindine Kapsuko gatve, o ne šaligatviu. Viena komisijos narė pasiūlė mane bausti net 100 rub., t.y. dvigubai, negu leidžia įstatymas. Buvau gąsdinamas, kad nuo dabar už kiekvieną mano "prasizengimą" būsiu baudžiamas.

Kodėl aš lapkričio 1 su minia tikinčiųjų ėjau į kapines? Katalikų liturgija reikalauja Vėlinių metu melstis už mirusius, o tarybiniai įstatymai irgi nedraudžia melstis kapinėse už mirusius. Tam net nereikalingi specialūs leidimai (žr. LTSR BK Komentarai, 1974 m., 226 ps.). Aš esu kaltinamas, kad suorganizavau religinę eiseną į kapines be valdžios leidimo. Taip, leidimo neprašiau, nes LTSR vykdomieji komitetai per visą pokario laiką nė vienam kunigui šitokio leidimo nedavė, nors LTSR Konstitucijos 48 str. teigia, kad Lietuvos TSR piliečiams garantuojamos žodžio, spaudos, susirinkimų, mitingų, gatvės eitynių ir demonstracijų laisvės. Konstitucija yra pagrindinis įstatymas ir jam negali prieštarauti jokie kiti įstatymai, įsakai ar valdžios instrukcijos.

LTSR Konstitucijos 50 str. teigia, kad "Bažnyčia Lietuvos TSR atskirta nuo valstybės...", t.y. valstybė nesikiša į Bažnyčios reikalus ir nenurodo jai, kaip reikia melstis, kas gali melstis ir pan.

Aš buvau Administracinės komisijos nubaustas remiantis pasenusiais ir antikonstituciniais LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsakais "Dėl LTSR BK 143 str. taikymo" (1966 gegužės 12) ir "Dėl religinių susivienijimų nuostatų patvirtinimo" (1976 liepos 28). Pagal šiuos abu ATP įsakus mes, tikintieji, esame visiškai beteisiai. Pavyzdžiui, rajono valdžia kada nori gali uždaryti bažnyčią, gali paimti šventus Mišių indus ir juos naudoti profaniniams reikalams. Kunigui nevalia nueiti į tikinčiojo žmogaus butą ir pakriktyti kūdikį, pašventinti namą. Pagal ATP

JAV juodųjų svarbesnių organizacijų vadų konferencija priėmė eilę nutarimų dėl santykių su žydais. Jie reikalavo, kad žydai parodytų didesnio jautrumo juodųjų reikalams, pasmerkę tas žydų organizacijas, kurios priešinosi juodųjų pirmenybei įsidarbinant ar siekiant aukšto mokslo, ir pritarė santykių palankumui su Palestinos išlaisvinimo organizacija.

Sov. S-ga statydinasi 50,000 t. klasės branduolinį lėktuvnešį. Nikaragvos vyriausybė paskelbė gana liberalų piliečių teisių įstatymą.

įsakus, kunigas negali vaiką pamokyti tikėjimo tiesų, nors šitai daryti yra jo pagrindinė paties Kristaus uždėta pareiga. Tikintysis negali sušelpiti kitą tikintį žmogų, kai šis ko nors stokoja. Kunigas be rajono valdžios leidimo negali nuvykti į kitą bažnyčią ir atlikti liturgines apeigas. Atvažiavęs kunigas svečias bažnyčioje negali be rajono valdžios leidimo aukoti šv. Mišias. Kiekvienas tikinčiųjų bažnyčiai padovanotas daiktas, pvz., kilimas, taurės, sietyvai ar amotas, automatiškai tampa vykdomojo komiteto nuosavybe.

Šie keli pavyzdžiai akivaizdžiai pailiustruoją, kokioje vergiškoje padėtyje mes, tikintieji, esame. Jeigu iš mūsų reikalaujama laikytis pasenusių, Konstitucijai prieštaraujančių ATP įsakų, tada reikia iš naujo perredaguoti LTSR Konstituciją ir ten įrašyti, kad Lietuvos TSR Katalikų Bažnyčia yra pajungta valstybei ir privalo visur vykdyti valdžios potvarkius. Tikin-

tiesiems draudžiamos gatvės eitynės, demonstracijos, nebent su specialiu valdžios leidimu.

Baigdamas noriu priminti, kad aš iš rajono liaudies teismo nieko nesitikiu ir nelaukiu, nes jo sprendimas jau iš anksto žinomas. Vienintelis mano pagaidavimas, kad rajono liaudies teismas mano mintis pasakytų Lietuvos TSR Vyriausybei, kuri privalo rimtai rūpintis, kad mūsų, tikinčiųjų, teisės nebūtų pažeidžiamos, nes mes ne mažiau už ateistus uždirbame duonos ir ant mūsų pečių laikosi valstybės pastatas.

1978 m. gruodžio 1 d.

Tikinčiųjų teisėms ginti Katalikų Komiteto narys, Kybartų klebonas kun. Sigitas Tamkevičius

N.B. Kai teisėjas Šlenfuktas neleido perskaityti visos kalbos, tuomet kun. S. Tamkevičius ją įteikė teismui ir protesto ženklą aplėdo teismo salę.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Apie respublikines premijas rašytojams, dailininkams, teatralams ir muzikams jau buvo rašyta šioje skiltyje. Gana daug respublikinių premijų paskirta ir kitų kultūros sričių darbuotojams. Už mokslinius fizikos ir matematikos darbus premijas gavo dr. R. Dagys ir V. Paušauskas. Nepagailėta premijų Kauno dirbtinio pluošto gamyklos mokslininkams ir praktikams; jas gavo: R. Žiemelis, J. Zdanavičius, A. Lukošaitis, A. Matukonis (mokslinio tyrimo darbai), J. Lazauskas, Z. Sakalauskas, A. Spudulis, J. Šliažas, J.M. Mackevičienė (gamybos praktika). Už elektroninės aparatūros konstrukcijas premijas gavo kauniečiai mokslininkai L. Abraitis, R. Šeinauskas, Už gamybinį procesų vadovėlius premijos paskirtos V. Aleksai, S. Dailidei ir J. K. Staniškui. Už širdies operacijų ir dirbtinės kraujotakos patobulinimus premijas gavo medicinos daktarai: A. Baublys, J. Žalnerauskienė, D. Kavolūnas, G. Martinkėnas, A. Marcinkevičius, V.J. Sirovdis, G. Uždavinys, A. Matulionis, L. Palušinskaja. Ypač premijų nepagailėta žemės ūkio specialistams — dirvožemio gerintojams, Premijas gavo: V.J. Gipiškis, J. Grybauskas, V.P. Knašius, M. Pronskus, V. Rupas, J. Savickas, A. Simaitis, S. Smalskis, V.J. Jakubauskas. Gavo premijų ir žemės ūkio darbininkai ir gyvulių prižiūrėtojai: V. Augulis, A. Briedienė, K. Janušauskas, I. Paurienė, V. Petraitis, J. V. aišnoras, J. Šotik. Premijomis pagerbti ir pasižymėję pramonės darbininkai: K. Gužauskas, J. Kiršinas, B. Petruškevičius, O. Valincitė, V. Aksamitauskienė, V. Dailidienė, M. Gaudzevičienė. Už geologinius mokslų darbus premijas gavo: V. Mališauskas, J. Vaitiekūnas, A. Martinėnas, J. Juodis. Premiją gavo geografai A. Basalykas, menotyrininkai A.J. Ambrazas ir A. Venckus. Už kalbotyros darbus premija paskirta Vilniaus universiteto docentui A. Pirockinui. Apie premijų dydį spaudoje neraišoma.

— Prievartinę "išvadavimo" šventę Kaunas šiemet turėjo švęsti rugpiučio 1 (35 metų pavergimo sukaktis!). Ta proga spaudoje giriamasi sovietiniais nuopelnais atstatant karo apgriautą miestą. Rašoma, kad dabar Kaune veikia per 100 pramonės įmonių, pagaminančių ketvirtadalį visos Lietuvos produkcijos. Mieste yra 3 teatrai, 800 saviveiklininkų ratelių, kuriuose dalyvauja 23 tūkstančiai kultūrinės veiklos mėgėjų, kauniečius aptarnaujančios net 342 bibliotekos. Kaunas dabar turi 370,000 gyventojų, jo plotas — 12,167 hektarai, gatvių ilgis — 542 kilometrai.

— Prievartinę "išvadavimo" šventę Kaunas šiemet turėjo švęsti rugpiučio 1 (35 metų pavergimo sukaktis!). Ta proga spaudoje giriamasi sovietiniais nuopelnais atstatant karo apgriautą miestą. Rašoma, kad dabar Kaune veikia per 100 pramonės įmonių, pagaminančių ketvirtadalį visos Lietuvos produkcijos. Mieste yra 3 teatrai, 800 saviveiklininkų ratelių, kuriuose dalyvauja 23 tūkstančiai kultūrinės veiklos mėgėjų, kauniečius aptarnaujančios net 342 bibliotekos. Kaunas dabar turi 370,000 gyventojų, jo plotas — 12,167 hektarai, gatvių ilgis — 542 kilometrai.

— Suprojektuotas naujas Kauno rajonas — Šilainiai. Tas rajonas bus statomas šiauriniuose Nemuno ir Neris slėituose. Bus statomi penkiaaukščiai ir dvylikaaukščiai namai, priderinti prie slėitų. Būsiąs ten ir viešbutis (480 vietų), didžiulė biblioteka, sporto kompleksas su 5000 vietų stadionu, du kino teatrai, sveikatos miestelis. Numatoma, kad 2000 metais Šilainiuose jau būsią apgyvendinta 90,000 žmonių. Projektą paruošė architektas Saulius Lukošius. Kiti nauji Kauno rajonai yra rytinėje miesto dalyje: Dainava, Kalniečiai, Eiguliai. Pats didžiausias naujas rajonas būsiąs Šilainiai.

— Rugpiučio pradžioje prievartinę "išvadavimo" šventes turėjo švęsti Panevėžys, Šiauliai, Kupiškis, Anykščiai, Kaišiadorys, Ukmergė ir kiti rytinės Lietuvos miestai.

— Poznanės universiteto profesorius dr. Michalas Hasiukas parašė ir išleido veikalą "Seinų lietuvių šnektos fonologija" (lenkų kalba). Šnektos savybės profesorius tyrė vietoje, smulkiai aprašė balsių ilgumą ir trumpumą, priebalsių tarimą, nustatė skirtybių ribas. Veikalas yra vertingas indėlis į lietuvių tarmių mokslą.

— Lietuvių rašytojų sąjungos pirmininkas poetas Alfonsas Maldonis "už nuopelnus tarybinei literatūrai" apdovanotas Darbo raudonosios vėliavos ordinu. Po apdovanojimo įsaku yra L. Brežnevo ir M. Georgadžės parašai.

— "Lietuvos kino šventėje" Maskvoje buvo parodyti 17 vaidybinių ir 20 dokumentinių lietuviškų filmų. Rusų kritikai labiausiai domėjosi filmais: M. Giedrio režisuotu "Nesėtų rugių žydėjimas", A. Aramino "Pasi-gailėk mūsų" ir G. Lukšo "Virtu ažuolai". Svarbiausios "šventės" išlilmės vyko kinoteatre "Litva". Iš Lietuvos buvo nuvykę komunistų partijos centro komiteto kultūros skyriaus vedėjas Sigizmundas Šimkus, kinematografijos komiteto pirm. pavaduotoja S. Macikaitė, režisieriai M. Giedrys, A. Žebriūnas, A. Araminas, aktoriai D. Banionis, E. Žebertavičiūtė, A. Gabrėnas, V. Mainelytė, N. Lepeškaitė, N. Oželytė ir kiti.

— "Už vaisingą mokslinį darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą" Lietuvių kalbos ir literatūros instituto vyresniajam moksliniam bendradarbiui Algirdui Sabaliauskui suteiktas Lietuvos nusipelnusio mokslo veikėjo vardas (oficialiai rašoma Lietuvos TSR...).

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garsza Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS ir SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1863 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE Angelė E. Karnienė REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706 Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINII.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

(nukelta į 4 psl.)

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostoria •
Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Darbo įvertinimas čia ir ten

Darbo diena kaip šventė Amerikoj išsivystė iš vadinamų darbo riterių (Knights of Labor) metinių eisenų New Yorke 1882-1884. Ligi to laiko tie darbo riteriai, susiorganizavę pirmiausia Philadelphiaj 1869, buvo slapta ir uždara draugija, tačiau siekusi tokių pačių tikslų kaip vėliau įsikūrusios darbo unijos (1881). Buvo tik tas skirtumas, kad darbo riteriai nesirėmė viena kuria darbininkų grupe, bet apėmė visus ir, be to, stengėsi pabrėžti moralinę darbo vertę, ne tik kovoti už geresnį atlyginimą, trumpesnį darbo laiką, tinkamesnes darbo sąlygas ir kt.

Buvo taip pat siekiama susipratimo ir darnos tarp darbdavių ir darbininkų. Pagrindinis gi tikslas — asmeninė ir bendruomeninė gerovė, siekiama garbingu, riterišku darbu. Darbo riterių pabrėžiama pagarba dirbančiam asmeniui ir darbui, kokios rūšies jis bebūtų, susikaupę į Darbo dieną, kaip šventę, kuri pirmiausia įteisinta Colorado valstijoje (1887), o paskui New Yorko, New Jersey, Massachusetts ir kitose. Dabar Darbo diena švenčiama visoj Amerikoj pirmąjį rugsėjo pirmadienį. Tuo tarpu kituose kraštuose pasirinkta gegužės pirmoji.

Gegužės pirmoji diena Europoj yra iškilusi trejetu metų vėliau (1890). Toji šventė išsirutuliojo iš demonstracijų, reikalavusių darbininkams 8 valandų dieninio darbo. Tokį pat reikalavimą Amerikoj kėlė ir darbo riteriai — dabartinių darbo unijų pirmūnai, bet nei jie nei juos pasekusi Amerikos Darbo Federacija (ALF) bei kitos didžiosios darbo unijos Amerikoj savo reikalavimų nesusiejo su dramsčių revoliuciniu judėjimu, kuris apsigyjo aplink gegužės pirmosios dienos minėjimus Europoj. Gegužės pirmoji diena daug kur buvo paversta marksistinio socializmo kovos simboliu. Siekta ne tik tai socialinių reformų ir darbininkų buities

pagerinimo, bet ir grynai politinių tikslų bei perversmų, iš kurių patys ryškiausias įvyko Rusijos bolševikinės revoliucijos pavidalu. Sovietų Sąjungoj ir dabar gegužės pirmoji diena yra siejama su pasaulinės revoliucijos siekimais. Jie jau yra labai atitolę nuo pastangų padėti žmonėms pagerinti darbo sąlygas ir pasiekti didesnės gerovės. Ten pasiekta priešingų rezultatų: darbas žmones pavergė.

Laisvė yra darbo pagrindu. Žmonėm yra skirta dirbti ne vien tam, kad galėtų pragyventi, bet ir pasijaustų laisvesni. Gamta nieko visiškai dovanai nepatiekia: reikia jos vaisius gauti darbu. Apvaldydamas gamtos jėgas ir palenkdamas savo tarnybai, žmogus darosi mažiau priklausomas nuo gamtos malonės. Bet kai vienas negali atlikti visų darbų, kurie yra reikalingi žmogaus laisvei ir gerovei, tai pasidaro priklausomas nuo žmonių bendruomenės. Ir čia jis gali būti ir yra paveržiamas kito žmogaus išnaudotojo arba tokios visuomeninės santarkos, kuri prislėgia jį ne mažiau, kaip ir šurkšti gamta. Tokia prievartinė bendruomenė yra sudaryta Sovietų Sąjungoj, kuri iščiulpią atskiros žmogaus jėgas iki šaknų, nepalikdama asmeninės laisvės nei patenkinamos gerovės. Ne nuostabu tad, kad iš to sovietinio rojaus pasitraukia ir iš labai privilegijuotos klasės — baletu pirmaujančių solistų — tokie asmenys kaip Rudolph Nurejev, Natalia Makarova, Mikhail Baryshnikov, Valery Panov, Galina Ragoizina, Alexander Mintz, o šiomis dienomis ir Maskvos Bolšoj baletu pagrindinis solistas šokėjas Alexander Godunov.

Darbo dieną prisimenam su pasitenkinimu, kad gyvenam krašte, kuris teikia pagarbą kiekvieno atskiros žmogaus laisvei ir jo darbui.

Lietuvių pranciškonų provincijos kapitula prasidės rugsėjo 4, antradienio vakarą, Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vienuolyne. Tokios kapitulos šaukiamos kas treči metai. Jų metu peržiūrima praėito trimečio veikla, renkamas provincijolas ir keturi patarėjai, aptariamai ateities planai. Kapitulai pasibaigus, provincijolas su patarėjais skirsto vienuolynų viršininkus, įstaigų vedėjus ir daro kitus sanbrolių perkėlimus bei tvirtina veiklos normas ir statutą.

Šių metų kapituloj provincijolo vietai pirminiuose rinkimuose išrinkti ir Romos patvirtinti trys kandidatai: Tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM, iš Kennebunkport, Maine, Tėv. Paulius Baltakis, OFM, iš Brooklyn, N.Y., ir Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, iš Toronto, Ont., Kanados.

Buvęs provincijolas Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, lietuviui pranciškonam vadovavo per 20 metų su dviem pertraukom. Šį kartą dar prieš rinkimus griežtai atsisakė nuo kandidavimo naujai kadencijai. Išleisdami buvusį provincijolą į nupelnytą poilsį, susipažinkime bent trum-

Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, pranciškonų provincijolas

SU PROVINCIJOLU ATISISVEIKINANT

pai su jo gyvenimo bruožais ir darbais.

Nuo Troškūnų iki Maino

Tėv. Jurgis Gailiusis gimė 1912 vasario 20 Troškūnuose, Panevėžio apskrityje. Krikšto metu jam buvo duotas Stepono vardas.

Steponas Gailiusis mokėsi Panevėžyje ir Pranciškonų gimnazijoje Kretingoje. 1934 liepos 31 įstojo į pranciškonų ordiną ir gavo Jurgio vardą. Teologiją studijavo Italijoje, Kaune ir Miunchene. Kunigu buvo įšventintas 1940 vasarą, jau bolševikams okupavus Lietuvą. Tuo pačių metų rudenį jaunasis kunigas pasitraukė Vokietijon ir ten liko iki vokiečių-rusų karo. Vokiečiam išvijus rusus iš Lietuvos, T.J. Gailiusis grįžo į Kretingą ir dirbo pastoracinį darbą, ypač pasižymėdamas savo turiningais pamokslais.

Bolševikams antrą kartą artėjant prie Lietuvos, T.J. Gailiusis 1944 pasitraukė į Vokietiją, ir apsigyveno Bavarijoje. 1948

atvyko į JAV ir įsijungė į atkuriamą lietuvių pranciškonų provinciją.

Amerikoj T. J. Gailiusiui teko eiti įvairias pareigas: vedė misijas lietuvių parapijose, buvo Greene, Maine, vienuolyno ekonomas, vyriausias lietuvių tretininkų viršininkas, Winnipeg (Kanadoje) lietuvių kolonijos dvasios vadovas, Kennebunkport vienuolyno gvardijonas, Brooklyno vienuolyno vikaras ir ekonomas.

Tačiau lietuvių visuomenei Tėv. Jurgis Gailiusis labiausiai pažįstamas kaip lietuvių pranciškonų provincijolas. Jis tose pareigose išbuvo 20 metų.

Tėv. Justinui Vaškiui baigus savo kadenciją, 1952 nauju provincijolu buvo paskirtas Tėvas Jurgis Gailiusis. Šiose pareigose išbuvo du trimečius — iki 1958 vasaros. Išrinkus nauju provincijolu Tėv. Viktorą Gidžiūną 1958 vasarą, jis šiose pareigose išbuvo nepilnus metus ir išvyko į Italijon. Jo pareigas perėmė Tėv. J. Gailiusis, 1959, o po to buvo išrinktas ir naujam tirmečiui iki 1964 vasaros.

Tėv. Leonardui Andriekui išbuvus provincijolu du trimečius 1964-1970, 1970 vasarą provincijolu vėl išrinktas Tėv. Jurgis Gailiusis ir šiose pareigose išbuvo be pertraukos tris trimečius iki šių dienų. Tokiu būdu jam teko provincijolo našta ir atsakomybę nešti 20 metų.

Darbo vagos

Per dvidešimt vadovavimo metų teko susitikti ir išspręsti daug klausimų, atlikti nelengvą gausių darbų krūvį. Tėv. Jurgui Gailiusiui teko pergyventi naujų vienuolynų ir parapijų kūrimą, Šv. Antano gimnazijos steigimą, Brooklyno Kultūros Židinio įkūrimą, lietuvių pranciškonų provincijos juridinį pripažinimą.

Toronto kardinolas J. McGuigan pasikvietė lietuvių pranciškonus talkinti lietuvių išeivių pastoracijoj. 1953 įsteigtas Prisiėlimo vardo lietuvių pranciškonų vienuolynas, o kartu su juo ir to paties vardo lietuvių parapija su visomis tautinių parapijų teisėmis ir privilegijomis.

Tėv. Jurgui provincijolaujant nauji lietuvių pranciškonų vienuolynai įsteigti Rochester, N.Y., Bridgeville, Pa. ir St. Petersburg, Fla.

Besirūpinant naujais pasaulimais į pranciškonų ordiną ir stengiantis lietuviškam jaunimui duoti katalikišką ir lietuvišką auklėjimą, 1956 Kennebunkport, Maine, prie Atlanto, buvo įsteigta Šv. Antano gimnazija. Gimnazijos rektoriaus pareigose Tėv. Jurgis Gailiusis išbuvo septynerius metus.

1976 Tėv. Jurgis Gailiusis Kennebunkport, Maine, atidarė kandidatams priešnociatinę mokyklą, kurioj būrelis jaunųjų ruošiasi ateičiai, norėdami vėliau tapti pranciškonais kunigais ar broliais.

1970 prie provincijolo pareigų grįžęs Tėv. Jurgis Gailiusis susidūrė su kitu stambiu uždaviniu — Kultūros Židinio statyba Brooklyne. Kultūros Židinis ir lietuvių pranciškonų vienuolynas buvo pastatyti ir jau švenčiamas veiklaus gyvenimo penkmetis. Atramentuotos ir praplėtos patalpos Darbininko administracijai ir redakcijai, pastatyta nauja moderniška spaustuvė, o prie Darbininko administracijos ir redakcijos prijungta ir Adomo Galdiko vardo galerija. Tėv. Jurgis Gailiusis, žinomas lietuviško meno puoselėtojas, čia yra sukaukęs daug lietuvių dailininkų paveikslų ir skulptūrų.

Kitataučių tarpe

Išeivijoj lietuviui pranciškonai būrėsi, stiprėjo ir tik 1971 buvo įsteigta oficiali Šv. Kazimiero provincija — vikarija. Jos teisės ir privilegijos yra tos pačios, kaip ir didžiųjų provincijų. Dabar lietuviui pranciškonai patys renka savo provincijolą, jo patarėjus, o provincijolas su pilnom teisėmis gali dalyvauti bendruose pranciškonų ordino provincijų suvažiavimuose. Tėv. Jurgui Gailiusiui jau teko dalyvauti tokiuose tarptautiniuose pranciškonų provincijų suvažiavimuose Medelline, Madride ir du kartus Asyžiuje.

Su dėkingumu už atliktus praėities darbus atsiveikindami su buvusiu provincijolu, tikime, kad jis savo plačia ir gausia patirtimi bei naudingais patarimais talkins ir naujai vadovybei.

Kornelijus Bučmys

Jei turi kokių lietuviškų spaudos darbų, kreipkis į lietuvių pranciškonų spaustuvę Brooklyne. Skambink 212 827-1350.

NELLO
VIAN

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

IŠVERTĖ ANTANAS VAIČIULAITIS

11

Didžiojo kiemo jie įžengė į tuos puikius maurų rūmus, sakydamiesi esą įžymaus karaliaus pasiuntiniai, nors prasti jų drabužiai visai to nerodė. Vienok juos nuvedė pas emyrą. Šis skeptikas kunigaikštis buvo gražiakalbis ir labai mėgo subtilius svarstymus, kaip ir kiti anų laikų arabai, kada garsus Aristotelio komentatorius Averroes turėjo didelę įtaką žmonių protams. Emyras tarėsi turėsiąs malonumo elegantiškai pasigindyti su šiais svetimų žemių filosofais. Bet pranciškonai, tvirtai laikydami kryžių, jam tiesiai pareiškė, jog pas jį atsiuntė juos Karalių Karalius, didis ir vienintelis Viešpats, kad emyras atsisakytų savo klaidingo tikėjimo ir taptų krikščioniu, o su juo sykiu ir visa jo tauta. Ir Dievo vardu jie prigrasė jį pragaro kančiomis, jeigu jis nepriimsiąs tiesos.

Emyrai iš pradžių buvo linksmi regint, kaip šie keistuoliai skeryčiojo, bet neilgai laukus

jis susierzino dėl tokios įžūlios drąsos ir, įtūžęs, liepė nukirsti jiems galvas. Betgi vienas jo sūnus, kuriam patiko šių nežinomo mokslo apaštalių drąsa, prašė, kad emyras dovanotų. Jie buvo apkalinti vieno bokšto aukšte. Netrukus žmonės išvydo tuos penkis kalinius išėjusius į atsiėsimą prie bokšto. Jie šaukė labai stipriais balsais, skelbdami savo mokslą, mostigavo ir kėlė rankas į dangų. Tada emyras nusprendė atsikratyti šių pamišėlių ir išpildė jų troškimą, išsiųsdamas juos į Maroką.

Penki mažesnieji broliai išvyko džiūgaudami. Jie tikėjosi, kad Maroke jiems atsiras proga savo Mokytojų parodyti aukščiausią meilę, sykiu su savo krauju ir gyvybe. Marakėje jie pirmiausia susirado puikius Dono Pedro, Portugalijos karaliaus brolio rūmus. Jis, nesutikdamas su savo gimine, laikėsi prie Miramolino, tačiau jo širdis nebuvo atsisakius krikščionių tikėjimo.

Arabų kultūra tada klestėte klestėjo, kaip tai matome iš pirmųjų Maroko kankinių istorijos. Toji kultūra nebuvo siaura ir fanatiška. Ji buvo atvira ir plati, — galbūt, dėl savotiško intelektualinio skepticizmo. Kunigaikštis norėjo atvykusius brolius įkurdinti po savo stogu, bet jie greitai paspruko iš jo namų, vaikščiojo gatvėmis, įsimaišė į minią, kuri grūdosi ir klegėjo prekyvietėse ir bazaruose, arba apie išdėliotus daiktus, prie kurių pardavėjai savo šūkalojimu pritraukdavo bedykinėjančius arabų būrelius.

Vieną dieną brolis Beraldas, kuris jau truputį grabaliojosi arabiskai, užsikorė ant vežimo, palikto prie kelio. Tuo metu iš vienos pusės artinosi įspūdingas šilkais išsipusčiusių arabų būrys. Buvo tai Miramolinai. Ji su didžia iškilme, pagal senovės paprotį, vyko pagerbti savo karališkiųjų senolių grabų. Kai jis pasiekė vežimą, brolis Beraldas ėmė kalbėti. Miramolinai sustojo, gal manydamas, kad kas jį kreipiasi su malonės pašymu ar maldauja iš jo pašalpos. Tačiau jis išgirdo griežtą Mahometo ir jo mokslo pasmerkimą; kurį atnešė Kristus. Maurų kunigaikštis jį palaikė kvaištelėjusiu ir įsakė jį su draugais pavėdėti ligi jūros ir išplukdyti į krikščionių žemes. Jis norėjo turėti nesusipratimų su žmonėmis, kurie prieš keletą mėnesių nuveikė jo tėvą Toledo lygumose Ispanijoje.

Donas Pedras, kuriam buvo pavesta tai įvykdyti, pristatė prie brolių palydovus ir išsiuntė juos į Centą, iš kur jie turėjo išplaukti pirmu tinkamu laivu. Tačiau kelionėje išvaromieji vyrai taip prišnekėjo kunigaikščio tarnams, kad šie ėmė ir paleido juos savais keliais. O jie grįžo į Marakę. Vos įžengę pro miesto vartus, jie vėl ėmė sakyti pamokslus aikštėse.

Dabar Miramolinai juos įmetė į kalėjimą, uždraudęs jiems duoti maisto. Po dvidešimt dienų jis liepė juos atvesti pas save. Jie vėl pradėjo garsinti savo tikėjimą. Tada Miramolinai juos perdavė miesto krikščionims, kuriems įsakė brolius pristatyti į uostą. Tie krikščionys buvo tūkšio pirkliai ir būkštavo dėl savo krautuvėlių. Jie skubėjo susodinti į laivą šiuos pramuštgalvius, kurie galėjo sudrumsti ramybę, taip reikalingą, kad sektųsi prekyba. Brolis Beraldas šypsojosi iš jų išvedžiojimų, ir tai juos labai stebino. Jie leidosi į kelią, šį sykį jau be palydovų. Tačiau pusiaukelėje pasikartojo ta pati istorija, ir penki broliai sugrįžo į miestą.

Tuomet Donas Pedras juos pasivadino į savo rūmus ir neišleido. Jis juos pasiėmė su savimi net vykdamas į žygį prieš dykumų tautėles.

Betgi pranciškonai, vis didžiau trokšdami, spruko iš rūmų. Jie grįžo ten, kur pirmą kartą buvo kalbėję nuo vežimo, vildamiesi, kad

Miramolinai vėl pro šalį praeis, vykdamas pagerbti karalių kapų. Ir iš tikrųjų pasirodė Miramolinai, apsuptas žerinių palydovų. Išvydęs tuos vyrus, dėvėjusius rudą abitą ir skėčiojančius rankomis, jis baisiai įtūžė, liepė sumesti juos į vežimą, nugabenti į kalėjimą ir nužudyti. Juos ilgai kankino. Pirmiausia juos valkiojo gatvėmis, parištus už kaklo kaip vilkus. Grindinio akmenys apsitakė pirmu pranciškonų krauju. Kiaurą naktį šiuos vargšelius raichojo po lovą, primėtytą šukų. Taip bekankinant, tamsų kalėjimą nušvietė skaisčiai šviesa, siūsta iš aukštybių.

Nutempti pas Miramolimą, jie vėl garsino tikėjimą, kuris juos stiprino, gi iš jų burnų varvėjo kraujas. Maurų kunigaikštis norėjo baigti šią kankynę ir savo kardu, brangakmeniais išsagstytu, kirtu į brolių kaktas, ant kurių buvo uždėta lengva šv. Pranciškaus ranka, kai jisai anuomet jiems maldavo Dievo palaimos.

Atsisveikinimas su moksloais

Tas kankinių kraujas vienuolį Fernandezą padarė mažesniuolį broliu. Iš pradžių pranciškonai jį traukė savo nužemintu ir varganu gyvenimu, skirtu artimui. Toki jie jam atrodė savo atgailos gyvenimu alyvų kalnely, "Dorybių pasveikinimu" ir grįžimu į evangelijos paprastumą. Dabar

ši paveikslą nušvietė raudonas žaibas. Riterių palikuonio siela išaugusi ant žemės, dar įkaitusios kovų ugnimi, per tuos kankinius išgirdo tiesos balsą ir palidijimą. Jį apėmė paskutinis, pats galingiausias troškimas — savo baltą abitą sumainyti su prastu mažesniųjų brolių drabužiu; sukeisti savo rimtas mokslių dienas su kietu šių Dievo bastūnų gyvenimu; atiduoti mokyklos suolą ir rankraščius už jų juokavimus. Tik tas gali suprasti Fernandezą, kas bus atsidėjęs pamėgtiems mokslams — atsisakyti nuo knygų ir gyventi vien tik evangelija; atsisakyti apmąstymų ramioj abatijoje ir trankytis triukšmingais šios žemės keliais. Taip griežtai pasikeičiant, visiškai pasiaukojant, žmogaus gyvenimas esti tartum sunaikintas, bet sykiu ir atsinaujina. Karštą jauno ir kilnaus portugalo sielą į naują idealą labiausiai patraukė mintis apie kankinių kraują, kurį pralijo Miramolino kalavijas. Seniausi dokumentai liudija, kad Fernandezą palikti Švento Kryžiaus abatiją pastmėję penkių pranciškonų mirtis. Jis buvo tvirtai pasiryžęs ieškotis tokios pat dailios Maroke. Taip jisai klausė slaptingo ir didžio krikščionių įstatymo, kad kankinių kraujo auka išleidžia naujas ir stiprias Dievo malonės atžalas.

(Bus daugiau)

IS VISUR

— **Ateitininkų Federacijos** vyksta Federacijos vado ir kontrolierės komisijos rinkimai. Balsavimas vyksta paštu. Balsavimo lapelius reikia gražinti ne vėliau kaip rugsėjo 15.

— **Misterijoje** "Nimmegeno Marytė" Marytės vaidmenį atliks Liucija Buivydaite Ambrozini. Misterija bus statoma Chicagoj, Jaunimo Centre, rugsėjo 1 ryšium su Vilniaus universiteto sukaustuviomis.

— **Lietuvių Fondo** pokylis spalio 6 Chicagoj, Marriot viešbuty, bus pagerbtas senatorius Frank Savickas už stiprią finansinę pagalbą lituanistikos studijoms Illinois universitete (Circle Campus). Lietuvių Fondas pasiryžęs kuo greičiau pasiekti antrą milijoną ir kasmet dalinti lietuviškiems reikalams po 150,000 dol. Lietuviškai veiklai puoselėti Lietuvių Fondas yra išdalinęs 500,000 dol. su viršum.

— **Vilniaus universiteto** 400 metų minėjimą — koncertą rugsėjo 9 rengia LB Connecticut apygarda Putnam, Conn., Matulaičio namų salė. Mišios 12 val., priešpiečiai 1 val., programa 2 val. Paskaitą skaitys prof. Antanas Vasaitis, solistei Onai Pliuskonienei akomponuos prof. Vytautas Marijošius. Dalyvauja literatai: Gintarė Ivaškienė, Vaita Vebraite-Gustienė, aktorius Vytautas Valiukas. Bus ir parodėlė su Vilniaus eksponatais.

— **Prof. Paulius Rabikauskas**, Gregorianumo universiteto istorijos fakulteto dekanas, atvyksta skaityti paskaitas Vilniaus universiteto 400 metų sukaustuvių minėjime Chicagoj rugpjūčio 31 — rugsėjo 3.

— **Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio** Vyr. Seniūnų Tarybos suvažiavimas įvyks rugsėjo 2-3 Chicagoj.

— **Vytautas Sužiedėlis**, mechanikos inžinierius, dirbęs Stone and Webster statybos bendrovėje Bostone, pakeltas į tos bendrovės viceprezidentus. Šioj bendrovėje dirba nuo 1956. Bendrovė atlieka įvairius statybos darbus Jungtinės Amerikos Valstybėse ir užsieny. Tarnybos reikalais yra lankęsis Europoj ir Azijoje.

— **Pranas Gailius** kalbės apie savo kūrąbyą Santaros-Šviesos suvažiavime rugsėjo 6-9 Tabor Farmoj, Sodus, Mich.

— **Clevelande, Ohio**, Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 8-9. Rengia LB Clevelando apylinkė.

— **Marytė Stankuvienė-Saulaitytė**, metus dėčiusi Maryland universiteto Europos skyrių, pakviesta profesoriauti Illinois universiteto Chicago Circle lietuvių kursuose. Šį rudenį baigs doktorato laipsnį iš anglų literatūros Connecticut universitete.

— **Danguolė Kvilytė**, visus metus savanoriškai mokytojavusi Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje, grįžo į Chicago pas tėvus. Apsigyvens Chicagoj ir vėl imsis mokytojavimo, nes studijas magistro laipsniu jau anksčiau yra baigusi.

— **Ateitininkų stovykla** Lituanicos sodyboj, netoli Sao Paulo, Brazilijoje, įvyko liepos 10-22. Stovyklavo 12 vaikų. Vadovavo Daina Kojelytė ir Robertas Saldys. Kapelionas buvo kun. Juozas Šeškevičius. Nors oras buvo vėsokas, stovykla praėjo geroj nuotaikoj. Liepos 29 kandidatai davė moksleivių įžodį.

— **Sydnejaus lietuviai** gražiai pasirodė Operos rūmuose surodojame 36 tautybių festivaly. Lietuviam čia atstovavo Sydnejaus Gintaro ir Melbourne Klumpakio tautinių šokių grupės. Lietuviai pasirodė pirmieji. Gausūs šventės dalyviai jiems sukėlė nuširdžias ovacijas. Šventės metu buvo surodoja ir lietuvių tautodailės paroda.

SUSIPAŽINKIM SU STRATFORDO FESTIVALIU

ALFONSAS NAKAS

Kai kalbama apie Stratfordą, bet nepaaiškinama, apie kurį, daugelio mintys klypsta į stratford-on-Avon Anglijoje, netoli Londono, William Shakespeare gimtinę. Ten vyksta garsieji Shakespeareo festivaliai, kuriuose vaidinami ano genialaus poeto-dramaturgo veikalai. Bet į Naująjį Pasaulį (Šiaurės Amerikos kontinentą) emigravę anglai Stratfordu pavadino eilę miestukų. Po Stratfordą turi kelios JAV valstijos ir Kanados provincijos. Kai kuriuose iš jų bandomi imituoti ir Stratfordo Shakespeareo festivaliai, kasmet statant po vieną kitą jo veiklą. Deja, su savo festivaliu, jei dar ne pasauliniu, tai visos Šiaurės Amerikos mastu, per trečiąjį šio šimtmečio ketvirtį išgarsėjo tik kanadiškas Stratfordas, esąs Ontario provincijoje, už maždaug 40 mylių į šiaurės rytus nuo Londono didmiesčio.

Mieguistas, mažytis miesteliukas savo "šekspyrinę karjerą" bene bus pradėjęs 1830 metais, kai William Sargint ant savo smuklės durų iškabino Shakespeareo portretą ir smuklę pavadino Shakespeare Inn vardu. Kad miestelio garsas dar pakiltų, greit per jį tekas upeliukas iš Mažosios Temzės buvo perkrikštytas į Avoną. Ėmė kurtis smulkios žemės ūkio pramonė, kai pačiame miestelio vidury buvo pastatyta upelio užtvanka, gamnanti pigią elektros jėgą. Užtvanka sukūrė ir labai dailų ežerėlį, gavusį Viktorijos ežero vardą, o plačiuose ežerėlio slėniuose buvo užvesti gražiausi parkai. Sujungtas su kitais Kanados miestais geležinkeliu, apsuptas derlingų pieno, kaulių bei javų ūkių, iki 1950-ųjų vidurio Stratfordas išaugo į 20,000 gyventojų švarų, modernų miestelį. Jo sveikata rėmėsi baldų, mašinų dalių bei kita smulkia pramone, bet svarbiausiu gerovės šaltiniu liko geležinkelio dirbtuvės, kuriose buvo taisomi garvežiai. Deja, garvežius keičiant į dyzelinius, Canadian National Railways apie 1960-uosius dirbtuves čia ruošėsi likviduoti, ir miestui grėsė sunykimo pavojus. Stratforde gimusiam, II pasauliniam kare Europą ir Angliją pažinusiam žurnalistui Tomui Pattersonui kilo gera mintis: miestelis turi Shakespeareo gimtinės vardą, per jį teka Avon upelis, tai juk galėtų vykti ir teatro festivaliai, panašūs, kaip Anglijos Stratforde-on-Avon. Nerasdamas daug pritarimo tarp Kanados ir JAV teatro didžiūnų, Pattersonas pasikvietė garsųjį anglų režisierių, dabar jau mirusį, Tyrone Guthrie. Šis atvažiavęs ilgai tyrinėjo galimybes bei negalimybes, bet pagaliau sutiko būti pirmuoju meno vadovu, nors miestelio vidury riosojęs senas, apleistas kelių šimtų vietų Avon teatras Shakespeareo veikalams ir netiko.

Pirmasis festivalis įvyko aukštame šlaite, parke priešais Viktorijos ežerėlį, pastatytą milžiniškoj palapinėj. Prasidėjo 1953 liepos 13. Tęsėsi 6 savaites, pamainomis vaidinant tai **Richard III**, tai **All's Well That Ends Well**. Publikai privilioti pasikviestas garsus filmų aktorius Alex Guinness. Tą vasarą įvyko 42 spektakliai, kurie sutraukė 68,087 žiūrovus.

Entuziazmas kilo, ir reikėjo skubiai statyti šekspyrinį teatrą. Steigėsi komitetai, telkėsi lėšos, kūrėsi planai. Tuo tarpu palapinėj įvyko dar trys festivaliai — 1954, 1955 ir 1956 metų vasarom, visi po 9 savaites, tik spektaklių ir žiūrovų skaičiam pastoviai kylant. 1956 m. sezono gale palapinę nugriovus, pasiliko šekspyrinė, penkiakampė scena, ir skubiai apie ją ėmė dygti sienos. Pačioj 1957 m. pradžioj, sausio gale, sienos buvo užbaigtos, o penktasis festivalis 1957 m. vasarą jau buvo atidarytas pusiau užbaigtame teatre, kuris gavo Festivalio teatro (Festival Theatre) vardą.

Metam bėgant, Stratfordo festivalio garsas kilo. Kai kuriems

veikalams 2,262 vietų teatras darėsi per mažas. Vėlesnių laikų klasikų (kaip Čechovo, Ibseno, Wilde, Turgenovo etc.) veikalus imta vaidinti Avon teatre. Nepaisant, kaip sunku buvo miestelio centre, tarp kitų pastatų bei ankštų gatvių suspausta Avon teatrą sumoderninti ir išplėsti, vis dėlto ilgai nei įsis buvo taip atnaujintas, kad festivaliui gėdos nebedarė nei puičiausiai įrengta scena, nei partery bei balkone atsiradusios 1,102 kėdės publikai. Pagaliau prireikė ir trečio, eksperimentinio teatro, kuriame būtų statomi dar neišgarsėjusių šiuolaikinių dramaturgų kūriniai. Jis 1970 buvo įrengtas amfiteatro formos kazino salėj. Šiame teatrely tėra apie 500 vietų. Paskutinius keletą metų viską imta vaidinti visuose trijuose teatruose. Pavyzdžiui, šią vasarą Shakespeareo **The Taming of the Shrew** kaip kartas pastatyta mažajame teatrely (beje, jo vardas — The Third Stage). Pastatyta taip gerai, kad žiūrėdami negalėjom atsidžiaugti.

Prieš 20-15 metų kiekvieną sezoną būdavo statoma tik po kelis veikalus. Taip du ar tris Shakespeareo ar du ar tris kitų autorių žinomaisiu pasaulio klasikų. Dabar pastatoma jau po keliolika vaikų (šiemet 13). Jų tarpe visada žymią dalį sudaro Shakespeareo dramoms (šiemet 7). Užtat ir festivalio laikas nuo 6, paskui 9 ar 10 savaitių dabar pratęsiamas iki 23 savaitių, pradedant birželio pradžia ir baigiant spalio pabaiga. Šiemet festivalis, jau 27-tasis, prasidėjo birželio 4 ir baigsis lapkričio 4, tad po lygiai penkių mėnesių.

Lietuvių lankytojų Stratfordo festivalis sutraukia šimtais, daugiausia iš Toronto, Hamiltono, Londono, Detroito, Windsorio ir kitų artimesnių vietovių. Lietuvių, festivalio dalyvių, iki šiol teturėjom dvi moteris: 1965 metų sezono ten pastoviai dainavo tuomet dar mažai žinoma Lilija Šukytė, o šių metų sezono keliose dramose vaidins jauna aktorė Igrida Blekytė. Apie pastarąją, manau, turėsiu progos daugiau parašyti, kai bent vieną dramą su ja pamatysiu. Minėjau, kad dainavo L. Šukytė, bet prieš tai nepasakiau, kad, atvengiant nuodromų, festivaly rengiami ir aukšto lygio koncertai, vieni atliekami didžiąjame Festivalio teatre, kiti parke, netoli teatro. Be to, keletą metų Avon teatre buvo rengiami ir filmų festivaliai, dažniausiai apie 10 dienų rugsėjo mėnesį. Man neteko nė vieną kartą tokiu laiku Stratforde lankytis. Paskutinius porą metų filmų festivaliai nebeįvyko dėl didesnio publikos dėmesio dramai.

Kad skaitytojas pajustų Stratfordo festivalio didybę, štai keletas skaičių. Jau 1969 festivalio laikas pasiekė 20 savaitių ir, išskyrus 1970-uosius su 18 savaitėmis, paskutiniai devyneri metai 20 savaitių ribą peržengė. Jau minėtas 68 tūkstančių žiūrovų skaičius 1953 po metų viršijo 100,000, nuo 1960 peržengė 200,000 ribą, o 1962 jau buvo 324,266. Kasmet pastoviai po kelias dešimtis tūkstančių žiūrovų

prisidedant, 1972 viršyta 400,000 riba, o 1976 peržengtas pusės milijono skaičius! Pernykštis 1978 sezonas buvo rekordinis, su 557,991 žiūrovu. Rekordinis ir spektaklių skaičius — 396. Už bilietus įplaukų gauta 4,636,502 dol., taigi daugiau kaip puspenkto milijono. Tai festivalio vadovybės šaltinių statistika. Amerikiečių spaudoj skaičiais, kad iš bilietų gauta suma kelių dešimčių aktorių, būrio statistų ir kelių šimtų technikinio personalo asmenų išlaikyti negali ir dar bent pusantro milijono gaunama įvairių aukų pavidalu. Kokia palaimą dabar 27,000 gyventojų miestukui kasmet teikia pusė milijono svečių, nesunku įsivaizduoti. Nupirktų bilietų savininkai maistui, nakvynei, dažnai ir suvenyram išleidžia kelis kartus daugiau: spėjama, gal apie 20 milijonų dolerių kiekvieną sezoną (turimi galvoj paskutinių trejų metų ilgieji sezonai). Ne, ne — iš CNR garvežių dirbtuvių tiek nepalikty!

Čia tik labai abstrakčiai, tik apgraiptom, daug ką praleisdamas, daug ką sujaudindamas, perbėgus per kanadišką Stratfordo festivalio 26-erių metų istoriją. Manau, kad kiekvienas skaitytojas daugiau mažiau suvoks, kas per paukštis tas festivalis besąs. Dar galiu pridėti, kad esu jo adiktas gerą tuziną metų ir po kelis kartus kas vasarą ten važiuoju. Jo visuose trijuose teatruose randu vis ką nors naujo, nors ne vieną dramą, ypač Shakespeareo, jau mačiau po porą kartų. O tarp dieninio ir vakarinio spektaklių su artimaisiais bastausi Viktorijos ežerėlio pakraščiais, stebiu ten plaukiojančias prijaukintas baltuteles gulbes ir raibas kanadiškas žąsis arba žvilgčioju į gėlynais apsodintą majestotišką Festivalio teatrą, pastatytą ant aukštos kalvos, parko pakrašty.

Beje, kieno ir kokios dramoms šiemet ten vaidinamos? Visų pirma — W. Shakespeareo: **Love's Labour's Lost**, **The First Part of Henry IV**, **The Second Part of Henry IV**, **Richard II**, **The Taming of the Shrew**, **Othello**; pačiame sezono gale — **King Lear**. Kiti veikalai: Sheldon Rosen **Ned and Jack**, Oscar Wilde **The Importance of Being Ernest**, pagal Phillip Barry libretą ir Cole Porter muziką **Happy New Year**, Steve Petch **Victoria**, Edward Bond **The Women in the Moon**, Federico Garcia Lorca (scenai pritaikė Kenneth Dyba) **Yerma**. Nemėnėsiu aktorių nei režisierių, nes rašinė jau labai nutęsiu. Tik pasakyčiau, kad šiame festivaly dalyvauja didelio garso Kanados, JAV, Anglijos ir kitų kraštų scenos, kartais ir filmų aktoriai. O vyriausiu režisierium ir meno vadovu jau keleri metai išsijuosęs dirba jaunas (dar ne 40 metų) ir beveik genialus anglas Robin Phillips.

Amerikiečiai ir kanadiečiai į Ontario Stratfordo festivalį, su ekskursijomis ir pavieniui, važiuoja tūkstančių ir daugiau mylių.

Stratfordo, Ont., teatras šiemet vaidina 27 sezoną. Pastatyta eilė veikalų. Scena iš **Happy New Year**. Vaidina iš k. David Bunbar, Victoria Snow, Leigh Berry ir Eric Donkin.

Stratfordo, Ont., festivalio teatras, pastatytas 1957, bet viduje kasmet vis moderninamas, atnaujinamas.

Stratfordo, Ont., teatre pastatytas **Richardas II**. Vaidina iš k. William Neddles, Marti Maraden, Frank Maraden.

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Namų diena

Gausūs lietuvių klubai šiame krašte yra suvaidinę žymų vaidmenį lietuvių išeivijos etniškame gyvenime. Nors daugelis jų, neišlaikę aplinkos spaudimo, neatgaivinau sužlugo, kiti vis dar teberodo, nors ir nelengvą, savo gyvastumą. Vienas iš tokių yra Lietuvių Namai (Lithuanian Music Hall Association) Philadelphijoje.

Šis vienintelis iš daugelio čia išlikęs lietuvių klubas, energingų ir pasiaukojančių asmenų vadovaujamas, ne tik žada išlikti lietuviybės išlaikymo tarnyboj, bet ir duoda daug vilčių vietos ir artimesnių apylinkių lietuvių kartom.

Vienas iš svarbiausių Lietuvių Namų užmojų yra įsteigti ir globoti lietuvių kultūros centrą su biblioteka, skaitykla, etnografiniu muziejum, susirinkimų ir posėdžių būstinėmis. Ir tai nėra vien svajonė, bet visų lietuviškų organizacijų nuosprendis šią idėją darbu ir finansiškai remti, kol ji bus įgyvendinta. Ta kryptim yra padaryta didelė pažanga, ir jau yra planuojama kultūros centrą išleisti į gyvenimą ateinančių metų kovo mėnesį.

Kad šis neabejotinos reikšmės lietuvių kultūros centras virstų tikrove, pirmiausia reikia užtikrinti Lietuvių Namų ateitį. Nors tam tikslui yra dedamos milžiniškos pastangos, bet jų finansinė padėtis žymiai priklauso nuo įvairių renginių pasiekimo. Vienas iš tokių yra jau tradicija virtusi Lietuvių Namų diena, įvyksianti rugsėjo 9, sekmadienį, Polankos parke, 3258 Knights Road, Cornwells Heights, Pa. (apie ketvirtis mylios į šiaurę nuo Street Rd.).

Yra stengiamasi šią Lietuvių Namų dieną palaipsniui išplėsti ir visų lietuvių, net iš tolimesnių apylinkių, etninę šventę. Jau ir ši duos progą visiems pasijusti lyg namie: bus kultūrinė programa, sportas, muzika, šokiai, lietuviški valgiai, gėrimai ir kita. Bus stambi loterija spalvotai televizijai ir kitiems vertingiem daiktam laimėti.

Dienos programa tęsis nuo 12 val. iki sutemos. Jeigu lytų, viskas vyktų pastogėj ir gretimaj salėj. Tikimasi, kad gausiai dalyvaus lietuviai net iš tolimesnių Pensilvanijos, New Jersey ir New Yorko vietovių.

Gausus lietuvių ir jų draugų atsilankymas į šią visų šventę yra gyvybiškai svarbus Lietuvių Namų egzistencijai.

Vėša

— **Philadelphijos, Pa.**, Vinco Krėvės lietuviškoji mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 8, šeštadienį, 10 val. tradicinėmis pamaldomis Šv. Andriejaus bažnyčioj. Po pamaldų registracija ir pamokų pradžia. Pamokų metu salėj vyks tėvų visuotinis susirinkimas. Į mokyklą priimami visi vaikai, kurie šiais metais bus keturių metų. Mokykloj veiks darželis ir pagalbinės klasės silpnai ar visai nemokantiems lietuviškai. Daugiau informaciją gali suteikti mokyklos vedėjas Stasys K. Rudys. Jo telef. 302 737-4798.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 2 psl.)

— **Kauno lėlių teatras** užbaigė sezoną premjera — **E. Ignatavičiaus pjese "Švyčio dalia"**, parašyta pagal P. Cvirkos novelę. Režisierius — A. Starkevičius, dailininkas — V. Mazūras, kompozitorius M. Urbaitis, aktoriai — D. Jankauskaitė, A. Naciuvienė, L. Zorūbaitė, V. Žiūkas ir kt.

— **Neseniai išėjo iš spaudos K. Jablonskio veikalas "Istorija ir jos šaltiniai"** (327 psl., 8000 egz. tiražas). Knygoje nagrinėjama bajorinės Lietuvos ekonominė raida, luomų santykiai, teisės dalykai.

— Darbo entuziazmui kelti komunistai **sugalvoja** visokių juokingų dalykų, **dirbtinių iškilmių**. Pavasarį su muzika palydi į laukus artojus traktorininkus. Prieš rugiapūtę kombainininkai apvainikuojami ažuolų vainikais ir į darbą palydimi su orkestrais. Kai, sovietiskai šeiminingaukiant, "plačiojoje tėvynėje" trūksta duonos, tai gal ir suprantamas džiaugsmas, kad kombainai priklus grūdų pilnus sunkvežimius, riedančius iš Lietuvos. Bet lietuviui nėra ko džiaugtis, kai jo derlių grobia okupantai.

Pr. N.

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ SENIAI LAUKTAS VADOVĖLIS

Rodos, dar 1965 Vytautas Volertas rašė Drauge, kad lituanistinės mokyklos neturėtų atstumi ir tų mokinių, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių nemoka ar menkai tepakalba lietuviškai, nes, syki juos atstūmę, prarasim juos visam laikui. Tai buvo bene pirmas viešas drąsesnis ta tema žodis, nes iki tol tokie mokiniai lituanistinėse mokyklose buvo visai nepageidaujami, kad, angliškai kalbėdami su kitais mokiniais nepamokų metu, nedarytų jiems kalbos atžvilgiu blogos įtakos.

Per maždaug 15 metų padėtis taip pasikeitė, kad jau nebeliko baimės sugadinti nepamokų metu lietuviškai kalbančius mokinius, nes, kad ir kaip mokytojams su tuo papročiu kovojant, dauguma jų mokinių pertraukų metu, jiems negirdint, jau kalba angliškai. To negana. Kas anuo metu buvo dar sunkiai įsivaizduojama, dabar jau yra skaudi realybė: beveik visos lituanistinės mokyklos jau turi lietuviškai nemokančių klases, ir tai ne kokiems arių, italų ar vokiečių, bet mūsų, tikrų lietuvių, vaikam. Ir tie vaikai nėra vien tik iš mišrių šeimų, bet ir iš tokių, kurių tėvai abu gryno kraujo lietuviai ir kurie patys ir jų tėvai, t.y. vaikų seneliai, dažnai yra net žinomi visuomenės. Ne veltui dr. J. Girmius praėjusiojo mokytojų studijų savaitę kalbėjo apie tėvų krizę.

Kas su tokiais mokiniais daroma

Šiem mokiniams mokykloje stengiamasi sudaryti lygiai tokias pat mokymosi sąlygas, kaip ir lietuviškai kalbantiems. Į juos kreipiamas lygus, gal net didesnis, dėmesys. Juk ne vaikai gi kalti už tėvų apsilėidimą. Vairai kartais net nuoširdžiai pergyvena, kad tėvai jų neišmokė namie lietuviškai ir kad jie negali būti vienų grupė ar klasė su kitais lietuviukais. Jie dabar mokomi atskirose klasėse ne dėl to, kad nesugadintų kitų mokinių kalbos, bet kad jie mokytojo aiškinimų nesupranta, kokioje jie klasėje bebūtų. Iš pradžių, nepaisant jų amžiaus skirtumo, visi jie mokomi pagrindinių dalykų, kaip lietuvių kalbos žodžių tarimo, skaitymo ir paprastų žodžių ir sakinių rašymo. Kadangi tokių mokinių pažanga priklauso nuo tėvų jiems šiame reikale skiriamo dėmesio, tai vieni lėčiau, kiti greičiau pramoksta kalbos taip, kad po metų kai kurie pažangesni jau įjungiami į normalią lituanistinę mokyklos klasę.

Mokytojams dirbti su tokiomis lietuviškai nemokančių klasėmis buvo iki šiol be galo sunku, pirmiausia dėl to, kad mokytojui reikia mokėti gerai abi kalbas. Angliškai mokančių jaunesnės kartos žmonių mes turim daug, bet jiems trūksta lietuvių kalbos žinojimo bei metodinių ir pedagoginių žinių ir sugebėjimo. Antra kliūtis šiame darbe buvo ta, kad iki šiol nebuvo šiom klasių vadovėlių ir kitų pagalbinių mokslo priemonių su geru vadovu pačiam mokytojui, kaip prie tokių vaikų prieiti ir kaip jiems sėkmingiau lituanistines žinias perteikti.

Vadovėliai ir kitos priemonės jau yra

Taip, jau yra. Yra ir vadovėlis, ir trys pratimų knygos, ir vadovas pačiam mokytojui. Šias mokslo priemones yra paruošęs mokytojams gerai žinomas pedagogas, kitų lietuviškų vadovėlių autorius Antanas Rinkūnas. Gavęs Kanados valdžios ir kai kurių lietuviškų organizacijų finansinę paramą, jis, viską metęs į šalį, prisėdė prie šio darbo ir maždaug per metus laiko minėtus vadovėlius paruošė. Tai nėra kažkas ypatingai naujo, kaip autorius aiškino, pats tuos vadovėlius mokytojų studijų savaitę pristatydamas, bet jau gerai išbandytas ir valdžios patvirtintas Kanados prancūzų metodas mokytį vaikus, kurie nemoka prancūziškai ir kalba tik angliškai. Jis, A. Rinkūnas, panaudoda

mas šį jau gerai išbandytą metodą, davė savo vadovėliams tik lietuvišką turinį. Kai kur pateikia straipsnelį iš savo lietuviškai parašyto vadovėlio "Kregždutė". Taigi turinys yra lengvas, visiems suprantamas, ir jis nei mokiniams, iš jo besimokantiems, nei mokytojams, iš jo bedėstantiems, nesudarys sunkumų.

Kaip A. Rinkūno vadovėliai atrodo

Dėl mokytojų studijų savaitės metu vykusio jaunimo kongreso nedalyvavo studijų savaitę daug jaunosios kartos mokytojų, kurie daugiausia ir dirba su tokiomis specialiomis, arba dar vadinamomis pagalbinėmis, klasėmis. Bet, kurie iš jų dalyvavo, įskaitant ir mokyklų vedėjus, ir kitus mokytojus, visi buvo A. Rinkūno paruoštomis mokslo priemonėmis labai patenkinti, ypač kad pats autorius visus dalyvaujančius su šiomis priemonėmis labai plačiai supažindino.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ SEIMAS

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjungos seimas vyko rugpiūčio 8-11 Oak Lawn, Ill. Delegatės buvo iš šių valstijų: Arkansas, Ohio, Massachusetts, Connecticut, Michigan, Florida, Illinois ir Wisconsin.

Nors seimo dalyvių skaičius nebuvo didelis, bet susirinkusios moterys buvo sumanios, pasižyminčios veikla savo miestuose.

Tarp svarstomų dalykų buvo: žmonių teisės, religija, politika, vaikų auklėjimas, abortai, narių pritraukimas, lietuviybės išlaikymas.

Kadangi Moterų Sąjunga turi ketvirtos kartos narių, didžioji dalis seimo buvo vedama anglų kalba. Norėta, kad visos moterys suprastų seimo eigą. Tačiau Sąjungoje yra didelis skaičius narių, kurios gerai skaito ir rašo lietuviškai. Norima, kad į Sąjungą stotų moterys, paskutiniu metu atvykusios į Ameriką, ir kad jų dukters pratęstų veiklą ateinančiam 65-erių metams.

Seimas gavo daug sveikinimų. Mišias koncelebravo kun. J. Dambrauskas, centro dvasios vadas kun. A. Micūnas ir kun. J. Duoba. Po mišių seimas buvo pradėtas dvasios vado kun. A. Micūno skaitymu popiežiaus palaiminimo, kuris buvo atsiųstas Sąjungai.

Šiame seime buvo įsigilinta į Sąjungos ženklo reikšmę. Ženklo turinį sudaro: žvaigždė — aukšto idealo siekimas, kryžius — krikščionybė, inkaras — tvirtas pasitikėjimas Viešpačiu, širdis — meilė ir mielaširdinumas, kurie primena, kad sąjungietės visuomet yra pasiruošusios ištieti seseriškos meilės ir pagalbos ranką jos reikalingiesiems. Sąjungiečių šūkis — Dievui ir Tėvynei.

Nutarta ir toliau minėti Šv. Jurgio dieną ir rūpintis, kad arkivyskupas Jurgis Matulaitis būtų paskelbtas šventuoju.

Seimas ypatingai pagerbė už lietuvių ir katalikų Sovietuose kenčiančią kalinę Nijolę Sadūnaitę.

Buvo paliestas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos lei-

— **Stalino-Hitlerio pakto** 40 metų sukaktį Švedijoje paminėjo rytų europiečių organizacijos Stockholmie birželio 14 gedulinėmis pamaldomis. Ta proga buvo išsiuntinėtas specialus memorandumas anglų kalba, kurį lietuvių vardu pasirašė V. Vilkėnas, lietuvių Sąjungos Švedijoje pirmininkas. (E)

— **Lietuvių Fondo** rudens vairo proga pirmoji šimtininkė yra Dana Kurauskienė. Ji jau įsigijo bilietą į pokylį, kuris įvyks Marriott viešbuty.

Autorius atsivežė tų vadovėlių kelias dėžes ir, prieš mokytojus su jais supažindindamas, išdalijo juos visiems, kad jie galėtų sekti visus paaiškinimus, ir ne tik sekti, bet tiesiog dalyvauti vienoje pamokoje, kurią pravedė pats autorius. Pasakius jam vieną žodį, mokytojai ieškojo tam žodžiui paveikslėlio, išspausdinto atskirose lapuose, kad galėtų jį iškirpti įklijuoti į atitinkamą vietą specialiam lapui bingo žaidimo pavyzdžiu. Kas pirmas tokį lapą užpildė, tas laimi. Taip lengvu žaidimo būdu mažieji mokosi jiems nelengvos lietuvių kalbos ir kitų lituanistinių dalykų.

Kaip jau minėjau, A. Rinkūno vadovėlis susideda iš penkių dalių, būtent, pačios pagrindinės knygos (skaitymų) "Ar kalbate lietuviškai?", dviem kalbom paruošto mokytojo vadovo ir trijų (A,B,C) pratimų knygečių.

Sąsiuvinis A yra skirtas vyresnei vaikų darželio grupei, nemo-kančiai lietuviškai, ir pirmojo skyriaus lygio tokio pat lietuvių kalbos žinojimo, ar greičiau nežinojimo, vaikam. Tai pa-

veikslų sąsiuvinis spalvojimui, įlipinimam, įrašymam. Sąsiuvinis B yra jau vidutinių gabumų mokiniams, kurie ateina iš namų jau šiek tiek mokėdami lietuviškai arba jau yra pažengę pirmos grupės. Sąsiuvinis C yra maždaug gimnazijos (high school) mokiniams ir studentams arba suaugusiems, kurie patys vieni ar kokiuose nors kursuose mokosi lietuviškai.

Vadovėlis "Ar kalbate lietuviškai?" su savo skaitiniais yra pritaikytas daugiau grupė B ir C. Jom pritaikyti ir pratimų sąsiuviniai B ir C, koordinuoti su vadovėliu. Pradžioje visų grupių visas dėmesys skiriamas daugiausia fonetikai, nes tie, kurie pirmiau išmoka angliškai negu lietuviškai, turi be galo didelių sunkumų su lietuviškų žodžių tarimu ir, apskritai, skaitymu.

Kadangi mokslo metų pradžia jau čia pat, daugiau apie minėtus vadovėlius ir neaiškinsiu. Norėčiau tik dar kartą priminti mokytojams, tėvams ir visiems, kurie nori išmokyti lietuviškai, kad toks vadovėlis jau tikrai yra.

PENKERI METAI NUO N. SADŪNAITĖS AREŠTO

Pirmadienį, rugpiūčio 27, su kaku penkeri metai nuo tos dienos, kada Nijolė Sadūnaitė buvo suimta. Kratos metu buvo rastas rašomąja mašinėle perrašomas "LKB Kronikos" 11-sis numeris.

1975 birželio 19 ji buvo nušauta pagal LTSR Baudžiamojo kodekso 68 str.:

"agitacija ar propaganda, kuria siekiama pakirsti ar susilpninti Tarybų valdžią arba padaryti atskirus itin pavojingus valstybinius nusikaltimus, sleidimas tarybinę, valstybinę ir visuomeninę santvarką žeminančių, šmeižiančių prasimanymų tais pačiais tikslais, taip pat platinimas arba gaminimas ar laikymas tokio pat turinio literatūros tais pačiais tikslais—baudžiami laisvės atėmimu nuo šešių mėnesių iki septynerių metų su nutėmimu nuo dviejų iki penkerių metų ar be nutėmimo..."

Nijolė Sadūnaitė arešto metu buvo 38 metų amžiaus. Dar moksleivė būdama, ji pasižymėjo savo lietuvių bei katalikų be. Ji buvo komunistų spaudos linksniuojama kaip pavyzdys "blogaus auklėjimo".

Kad ir kaip smulkiai kas nors kokią vadovėlį išnagrinėtų ir parašytų, vis tiek nebus tas pats, ką pamatys kiekvienas, jį pats nusipirkęs ir pats įvertinęs. Tad šia proga raginau mokyklų vedėjus tuoj pat šį mokyklai nepašaukiamą vadovėlį užsakyti. Užsakymai turi būti adresuoti JAV LB Švietimo Tarybos knygyno vedėjui šiuo adresu: A. Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Tel.: (312) 776-0588.

Pagrindinis vadovėlis "Ar kalbate lietuviškai?" visom trim grupėm kainuoja 4 dol., pratimai grupei A — 2 dol., pratimai grupei B ir C — po tris dolerius. Mokytojo vadovo kaina — 3 dol. Iš viso 15 dol.

Pratimus nėra būtina užsakyti visus iš karto, jei tokio lygio grupių mokyklų nėra. Galima užsakyti ir atskirai, pradedant, žinoma, nuo žemiausios grupės.

A. Masionis

P.S. Šie vadovėliai taip pat gaunami ir Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1977 rugpiūčio 24 baigė savo vargus darbo stovykloje, ir buvo išsiūsta trim metams į tremtį. Tas Nijolės Sadūnaitės areštas bei jos nuteisimas Lietuvai suteikė daugiau naudos negu bet koks jos atliktas darbas. Jos dramatiška padėtis atkreipė pasaulio dėmesį į žmogaus teisių varžymą ir tikinčiųjų persekiojimą okupuotoj Lietuvoje. Vien Religinės Šalpos rūpesčiu su prel. J. Kučingio pagalba buvo išplatinga 20,000 egz. Sadūnaitės kalbos teisme (ses. Onos Mikalaitės vertimas).

Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga savo seime, kuris prieš porą savaitių įvyko Chicagoje, paskelbė Nijolę Sadūnaitę šių metų labiausiai pasižymėjusia moterimi.

— **Ieškoma moteris**, norinti dirbti virtuvėje lietuvių senelių namuose. Pageidaujama, kad turėtų virimo patirties. Yra galimybė gyventi vietoj. Kreiptis adresu: Matulaitis Nursing Home, Putnam, Conn. 06260. Telef. 203 928-7976.

— **Ateities žurnalo** vakaras Chicagoje, Jaunimo Centro salė, įvyks spalio 13.

IŠ VISUR

— **Kun. Boleslovas Lašas** rugpiūčio 11 mirė Medingėnuose, Telšių vyskupijoje. Velionis buvo gimęs 1891, kunigu įšventintas Kaune 1918, buvo klebonas įvairiose Telšių vyskupijos parapijose. Tai jau keturioliktas kunigas, miręs okupuotoj Lietuvoje šiais metais.

— **Vladas Česiūnas**, okupuotos Lietuvos žymus irklininkas, atvykęs su komanda į Vakarų Vokietiją, pasitraukė iš savo komandos ir Vokietijos vyriausybės paprašė politinio prieglobsčio.

— **Sao Paulo lietuviai**, nuvykę metinei šventkionei į Marijos šventovę Aparecida, parašė popiežiui laišką, prašydami, kad paskelbtų pasauliui Lietuvos dieną galimai antrą advento sekmadienį. Jie pageidauja, kad viso pasaulio lietuviai imtųsi iniciatyvos šį prašymą paremti savo raštais arba tiesiai Šv. Tėvui: 00120 Citta Del Vaticano, arba kreipiantis per Lietuvos atstovą prie Šv. Sosto: Sig. Stasys Lozoraitis, Jr., Via Po 40, 00198 Roma — Italia.

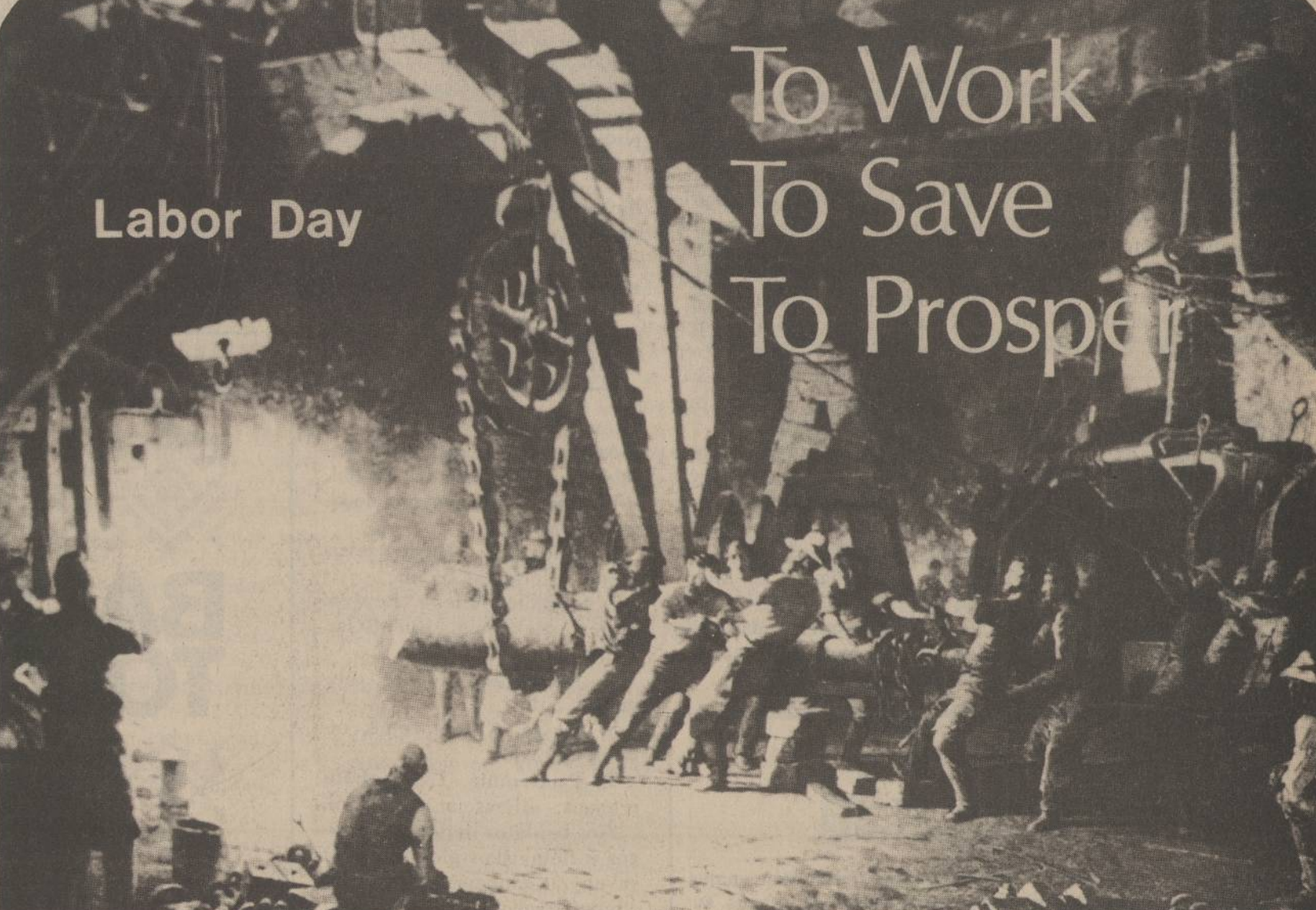
— **Algimantas Gureckas** pakviestas prelegentu Akademinio skautų sąjūdžio studijų dienų metu. Jis skaitys paskaitą tema "Lietuvos sienų klausimas". ASS studijų savaitę įvyks rugpiūčio 29 — rugsėjo 3 Wasagoj, apie 90 mylių į šiaurę nuo Toronto.

— **Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis** ruošiasi lietuviškos muzikos koncertui Santaros-Šviesos dvidešimt šeštame suvažiavime rugsėjo 6-9 Tabor Farmoj, Sodus, Mich. Programoj Felikso Bajoro ir Dariaus Lapinsko kompozicijos.

— **Lietuvių muzikologijos archyvo koncertas** įvyks spalio 28 Chicagoje, Jaunimo Centre.

— **Nauji Darbininko skaitytojai**: O Krasnakevich, So. Boston, Mass., T. Šlapikas, Chesapeake, VA, B.J. Minkus, No. Harwich, Mass. A. a. P. Lukoševičius prenumeratą perėmė Antanas Lukoševičius, Richmond Hill, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant Darbininko prenumeratą visiem 13 dol. metam.

**To Work
To Save
To Prosper**

Lietuvių DOVANA AMERIKAI

The Republican Party

WORCESTER, MASS.

Magdalena Domantienė, susirgusi birželio pabaigoj, Šv. Vincento ligoninėje išgulėjo beveik du mėnesius. Pergyvenusi dvi operacijas, sveiksta namuose, globojama šeimos. M.

Žino, ką jįsaro

— Sakoma, jog pora būna laimingesnė, jei vyras ir žmona yra skirtingų ypatybių.

— Tikra tiesa! Dėl to aš ir ieškau turtingos žmonos.

Laikraštis

— Žinai, Juozas užmezgė pažintį su dabartine savo žmona dėka vedybinio garsinimosi laikraščio.

— Na, ir kaip jiems sekasi bendras gyvenimas?

— Nežinau, bet girdėjau, kad jie nustojo pirkti laikraštį.

Jaunoviškos pasakos

— Ar visos pasakos prasideda žodžiais: „Anais laikais, seniai, seniai“!

— O ne, mūsų laikais pasaka kartais skamba ir šitaip: „Mano brangioji, man tenka dirbti antvalandžius, ir todėl į namus atvyksiu vėliai“.

Išgėrus

Rudaitis buvo pašauktas pas asmeninio skyriaus viršininką, kuris ėmė dėstyti:

— Ponas Rudaiti, jei tamsta negertum, tai jau būtų pasiūlytas vedėjas asistentu, o gal net ir vedėju. Taigi, ar neapsimoka tamstai nustoti gerti ir užimti vedėjo poziciją?

— Man tai neapsimoka.

— O kodėl gi?

— Nes kai išgeriu keletą stikliukų, tai iš sykio pasijuntu kaip direktorius!

Naminių darbų žinovė

— Jūs, šių laikų merginos, visai nenusimanot naminiuose darbuose, — skundžiasi diedukas. — Pavyzdžiui, tu, Danute, tikrai nežinai, kam naudojama adata.

— Kur aš nežinasiu! Juk ji įdedama į patefoną.

Pagelbėjo nemigai

Daktaras: Kai miegas neims, bandyk skaičiuoti, skaičiuoti, skaičiuoti.

Pacientas: Kaip tamsta patarai, aš ir praeitą naktį skaičiavau, mažiausia iki šimto tūkstančių...

Daktaras: Ir užmigot?

Pacientas: Nebereikėjo, nes atėjo laikas keltis.

Laukia eilės

Staiga susirgo restorano padavėjas. Nuvežtas į ligoninę ir paguldytas ant stalo, nekantriai laukia operacijos. Pamatęs praeinantį jo restorane dažnai pietaujantį daktarą, kreipiasi į jį: — Ponas daktare, prašau ko greičiau pradėti!

— Deja, tai ne mano stalas, — atsako daktaras.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

17 dol. — J. Fronckus, Methuen, Mass.

Po 12 dol. — G. Žemaitaitis, Norwalk, Conn., V. Dėdinas, Aurora, CO.

10 dol. — O. Dorn, Corning, N.Y.

Po 7 dol. — M. Jakulis, Jason, Greenwich, Conn., dr. G. Čekas, E. Greenwich, R.I., P. Karalius, Christiansted, St. Croix, Virgin Islands, A. Zusiņas, Pittsburgh, Pa., dr. A. Drukteinis, Bedford, N.H., S. Remeza, New Rochelle, N.Y., A.E. Ošlapas, Richmond Hill, N.Y.

6 dol. — A. Grabauskas, Cliffside Park, N.J.

Po 5 dol. — A. Dulkis, Newark, N.J., K. Zauka, Woodhaven, N.Y., J. Steinys, Worcester, Mass., F. Redikis, Woodhaven, N.Y.

Po 3 dol. — P. Hogan, Miami, Fla., J. Kasauskas, Linden, N.J. Po 2 dol. — V. Banelis, Weston, Ont., V. Žilinskas, Brooklyn, N.Y., dr. A. Spudas, Don

Amerikietis Yasser Seirawan (17 m.) iš Seattle m. laimėjo pasaulio jaunių pirmenybes (iki 20 m.), Norvegijoje, surinkęs 10 tš. iš 13. Antruoju baigė sovietų Černinas — 9.5 tš., trečiu paskelbtas olandas Dauwen iš keturių baigusių po 8.5 taško. 1977 jaunių pasaulio meistras A. Jusupovas užbaigė 12-tu su 7.5 taško.

Vilniaus meisteriui D. Lapie-niui suteiktas korespondencinių šachmatų didmeisterio titulas, kaip skelbia Maskvos "64" savaitraštis nr. 33. Dabar jis rungiai visasas junginiam atrankos turnyre, Belcose. Dalyvauja 5 didmeistrai (tikrumoje 6, nes Lapienis taipogi su dm titulu), 12 tarptautinių meisterių ir 40 meisterių.

Tam pat "64" savaitraštyje paskelbta, kad Voronežo miesto pirmenybes laimėjo V. Manelis.

Vilniškis "Sportas" pateikia duomenis, kiek žmonių Lietuvoj domisi įvairiomis sporto šakom. Daugiausia lengvąja atletika — 90,780, krepšiniu — 69,422, šaškim 56,539, šaudymu — 47,089, stalo tenisu — 46,766, tinkliniu — 45,753, šachmatais — 43,310, dviračiu — 27,550, slidinėjimu per 35 tūkst., o futbolu — 32,310.

Naujosios Anglijos I komanda (joje žaidžia šių eilučių autorius) pirmąją JAV komandinę susirašiniū keliu. Dabartinis stovis: Division I. New England I — 4.5, New England II — 3.5, California — 2, New York I — 2, Michigan I — 2.

NAUJI LEIDINIAI

Adolfas Venclauskas, Kovoje su milžinu, apysaka. 5 dol. V. Šlaitas, Pro vyšnių sodą, eilėraščiai. 3 dol.

D. Sadūnaitė, Baltas ievos medis, eilėraščiai. 5 dol.

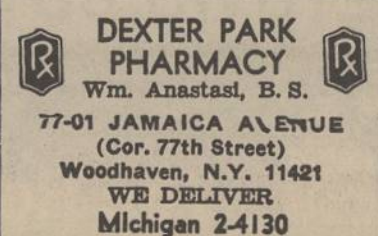
J. Švabaitė-Gylienė, Septyni saulės patekėjimai, eilėraščiai. 3.50 dol.

A. Jasmantas, Gruodas, eilėraščiai. 3 dol.

S. Šakytė, Alkana žemė, eilėraščiai. 2 dol.

T. Pautienaitė, Lyg nebūtų rytojaus, eilėraščiai. 2.50 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir lietuviškos plokštelės bei suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Mills, Ont., B. Giržadas, Brooklyn, N.Y., J. Krivickas, Richmond Hill, N.Y., B. Naras, Shrewsbury, Mass., G. Aleknevičius, Toronto, Ont., J. Starinskis, Belmont, Mass., K. Norkus, Hamilton, Ont., K. Palčiauskas, St. Petersburg Beach, Fla., S. Dzekčiorius, Amsterdam, N.Y., T. Jasaitis, Great Neck, N.Y., K. Remeza, Woodhaven, N.Y., N. Žukauskas, Yonkers, N.Y.

1.50 dol. — J. Paškevičius, Bethel Park, Pa.

Po 1 dol. — E. Jankauskas, Woodhaven, N.Y., M. Franckus, Lewiston, Me.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Žaidynės Clevelande

Kaip jau anksčiau buvo skelbta, Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 1 ir 2, Clevelande įvyks Š. Amerikos Lietuvių vasaros sporto žaidynės, kurių programa apims lengvąją atletiką, plaukymą ir golfą. Žemiau duodame varžybų bei su jomis susijusių parengimų tvarkaraštį.

Šeštadienį, rugsėjo 1 d.

Golfo varžybos — nuo 10:30 ryto iki apytikriai 6 valandos vak., Sleepy Hollow golfo lauko, Brecksville Rd., Brecksville, Ohio.

Lengvoji atletika — nuo 2 val. po pietų iki apytikriai 6 val. vak., Case-Western Reserve universiteto Eddie Finnigan

Field (stadione), East 115th St. ir Wade Park Ave. kampas. Įėjimas iš East 115 St.

Golfo pirmenybių banketas — 8 val. vak. Hospitality Inn, 5300 Rockside Rd., Independence, Ohio, Rengia Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.

Sportininkų pobūvis — 8 val. vak. Lietuvių Namų apatinėje salėje, 877 East 185th St. Šokiai, užkandžiai. Rengia LSK Žaibas.

Sekmadienį, rugsėjo 2 d.

Plaukymas — nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p., Case-Western Reserve universiteto, Donnell baseine, kuris yra Emerson Physical Education Bldg., pagrindiniame "Campus", 10900 Euclid Ave. Įvažiavimas iš Adalbert gatvės, per parkinimo aikštę.

Goldas — nuo 10:30 val. ryto. Varžybų tąsa ir užbaiga.

Lengvoji atletika — nuo 1:30 val. p.p. Tąsa ir užbaiga.

Lengvosios atletikos ir plaukymo varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibas, o golfo pirmenybes — Clevelando Lietuvių Golfo Klubas. Reikalui esant, dėl lengv. atletikos ir plaukymo kreipkitės į Algirdą Bielskų ar Jokubaičius, telefonu 481-7161, o dėl golfo — į A. Garką — 261-1546.

Š. Amerikos lietuvių teniso pirmenybės, kaip jau anksčiau skelbta, įvyks rugsėjo 8 ir 9 d., Harold T. Clark Tennis Courts, South Marginal Rd., Clevelande.

Rytų apygardos lauko teniso turnyras

ŠALFAS Rytų apygardos lauko teniso turnyras įvyks 1979 rugsėjo 8-9 Woodbridge Racquet Club, 585 Main St., Woodbrid-

ge, New Jersey. Tel 201 634-5000.

Turnyras šiemet vyks viduje (indoors), todėl nei karštis, nei lietus nesutrukdys rungtynių.

Turnyro dalyvių klasės: 1. Senjorai (virš 45 m. amžiaus), 2. Vyrų ir moterų 3. Jauniai, 4. Mergaitės (abi grupės iki 19 m. amžiaus), 5. Jaunučiai ir jaunutės (iki 13 metų).

Registruotis galima tik į vieną vienetų klasę. Sąlygom leidžiant, registracija į papildomas klases ir dvejetus bus pravesta vietoj. Registruotis prašoma pas Tada Jasaitį, 2 Hayden Ave., Great Neck, N.Y. 11024. Tel. 516 482-1399.

Numatytas šitoks pirmos turnyro dienos (rugsėjo 8, šeštadienį) tvarkaraštis: jauniam 8:30 val. ryto, senjoram ir vyram 12 val., moterim 2 val. po pietų.

Registracijos mokestis moterim, vyram ir senjoram \$10.00, prieauglio klasėm \$8.00.

Lietuviai tenisininkai iš visų Rytų pakraščio vietovių maloniai kviečiami dalyvauti turnyre ir nedelsdami užsiregistruoti. Užsiregistravusiems bus atsiųstas kelio į Woodbridge Racquet Club instrukcijos.

Stalo tenisas

Long Island Nassau Coliseum birželio gale prasidėjęs ir liepos pradžioj pasibaigęs didžiulis JAV stalo teniso turnyras buvo sutraukęs apie 600 dalyvių iš visų pasaulio kraštų. Iš lietuvių dalyvavo Birutė Plučaitė ir Glorija Neškaitytė iš Kanados ir Dana bei Rama Gvildytės iš New Yorko. Abi kanadietės suklupo po kelių rungtynių, neišsilaikiusios prieš tarptauti-

(nukelta į 8 psl.)

LIETUVIŲ TAUPOMOJI IR SKOLINAMOJI ĮSTAIGA

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032

Telef. 991-0001, 991-7260

55 veikimo metai (1924-1979) — SAVI, PAS SAVUOSIUS!

TURTAS (ASSETS) \$15,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00

Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

● Mokami aukšti, įstatymų leidžiami dividendai.

Lietuvių vadovaujamos finansinės įstaigos Schuyler Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

Netermininiams indėliams dividendai mokami nuo įdėjimo ligi išėmimo dienos.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 9 v.r. iki 3 v. popiet, penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet. AUTOMOBILIAMS LANGELIS VEIKIA: pirmadienį-ketvirtadienį nuo 3 v. p.p. iki 6 v.v. ir reguliariomis darbo valandomis.

1979 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ IR RYTŲ EUROPA

VISOMS KELIONĖMS ĮSKAITOMA:

- Išvykimas iš Bostono, New Yorko ir Chicago's via Lufthansa, Northwest Orient ir SAS
- Vienos dienos ekskursija į Kauną, pusė dienos Trakuose
- Įžymybių apžiūrėjimo kelionės
- Prityrusių kelionių palydovų ir vadovų patarnavimai
- Iš kitų miestų galima jungtis su papildomu mokestiu

Atstovai:

Worcester, Mass.

— B. Sviklienė (617) - 798-2868

Miami, Fla.

Pov. Rūtaitis (305) 666-7768

Dėl daugiau informacijų ir rezervacijoms prašome kreiptis į:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, Ma. 02168
Tel. (617) — 969-1190

Sutvarkome dokumentus norintiems išsiviešti gimines iš Lietuvos arba norintiems ilgesnį laiką pabūti Lietuvoje.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsaku "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Muz. Isidoriaus Vasyliūno vadovaujamas smuikų kvartetas koncertavo East Nazarene kolegijoje, Quincy, Mass. Programoj buvo Dvi bičnijos iš XVI a., Johannes Joseph Fux Sonata, Telemann Kanoniška Sonata Nr. 5, Johann Christian Bach (Bach sūnaus) Duetas Nr. 4, Beethoveno Minuetas iš Trio Op. 87, Julius Gaidelio Introdokcija ir šokis, Gražinos Bacevičiūtės Dainelė. Elena Vasyliūnienė pradžią paaiškino apie atliekamus kūrinius ir supažindino su autoriais, ypač ilgiau sustodama prie

lietuvių kompozitorių — J. Gaidelio ir G. Bacevičiūtės.

Kun. Vincas Valkavičius, muzikas, mokslininkas ir nuoširdus lietuvis, nuo rugpjūčio 1 paskirtas Šv. Jokūbo parapijos, West Grotton, Mass., klebonu. Linkim kun. V. Valkavičiui ir toliau sėkmingai darbuotis su tuo pačiu nuoširdumu ir atsidaivimu.

Dr. Vytenis M. Vasyliūnas tarnybos reikalais atvyko į Bostoną. Ta pačia proga turėjo progos savaitę laiko praleisti ir lietuvių pranciškonų vasarvietėj Kennebunkporte, Maine.

Aukos Tautos ir Lietuvių Fondui

A. a. Bronės Monkevičienės atminimui, jos šermenų metu Tautos Fondui aukojo po 25 dol. — K. Bagdonavičius, J. ir V. Hoghes, A. ir A. Januškos,

J. ir S. Stašaičiai, S. Šmitienė, dr. Waingorton šeima, po 15 dol. — J. ir I. Rasiai, J. ir A. Šilimai, po 10 dol. — P. Jakutienė, J. ir M. Kriščiukaičiai, S. Kriščiukaičiai, J. ir B. Kuodžiai, B. ir G. Mickevičiai, A. Mickūnienė, A. Šmitas, P. Pliksnys, S. ir O. Venckai, po 5 dol. — G. Everett, M. Vaitkevičienė, J. ir E. Valiukoniai. Iš viso Tautos Fondui suaukota 285 dol.

Lietuvių Fondui po 10 dol. aukojo: L. Adomkaitienė, J. ir E. Ambrozaičiai, S. ir A. Baltušiai, B. ir I. Galiniai, S. ir E. Kazlauskai, A. ir A. Januškos, V. ir S. Stelmokai, K. ir A. Šimėnai, J. ir V. Vaičiūrgiai, po 5 dol. — V. Senuta ir J. Skudziński. Iš viso Lietuvių Fondui suaukota 100 dol.

Mira labai prasminga aukoti mirusiųjų vardu lietuviškiems reikalams. O mirusiųjų ir aukotojų vardai pasiliks lietuvių išeivių knygose ir liks istorijai.

Bronės Monkevičienės globėjai dėkoja visiem aukotojams už prasmingas aukas.

Mirė Augustas Albertas Puskepalaitis

Rugpjūčio 17, po sunkios ir ilgos ligos mirė Augustas Albertas Puskepalaitis. Augustas Albertas Puskepalaitis yra Mažosios Lietuvos stipriųjų lietuvių veikėjų giminės narys. Jau XVIII amžių Puskepalaičiai buvo stambūs ūkininkai prie Isros. Vėliau vokiečiai juos iš ten išstūmė, o jų visas žemės atidavė vokiečiams kolonistams. Tačiau Puskepalaičiai įsikūrė kiek toliau nuo tos vietovės ir vėl įsteigė savo šeimos kapinaites su kryžiais ir lietuviškais užrašais. Puskepalaičių pavardę per visą laiką ir iki šių dienų išliko nepakeista. Augusto Alberto giminės norėjo, kad jis būtų misininkas. Jam buvo išrūpinę net ir stipendiją. Jis to nenorėjo ir jo tėvai to nenorėjo. Tada jis buvo ruošiamas būti Lietuviškosios Ceitungos redaktorium. Tilžėj jis lankė spaustuvininkų mokyklą ir dalyvavo lietuvių draugijų veikloje. Į jo Pasaulinio karo metu vokiečių buvo mobilizuotas į kariuomenę. 1919 norėjo įstoti į Lietuvos savanorius, bet nebuvo išleistas. Vokiečiai jį paskyrė į Prūsų savanorių batalioną ir išsiuntė į Kauną, Gardiną, Kapčiamiestį, Punkską, Augustavą, Suvalkus. 1921 atkviestas į Kauną dirbo Šviesos ir Varpo spaustuvėse. O nuo 1922 atstovavo vokiečių poligrafijos firmom. 1924 įsteigė savo vardu spaudos mašinų ir jų reikmenų prekybą, aprūpindamas V. Europos ir JAV spaudos įrengimais Lietuvos spaustuves. Buvo Finansų ministerijos ir kitų Lietuvos ministerijų poligrafijos klausimais ekspertas. Bolševikams okupavus Lietuvą, repatriavo į Vokietiją, bet dėl savo lietuviškų įsitikinimų vokiečių kelis kart buvo areštuotas. 1941 vėl grį-

ALBERTO PUSKEPALAIČIO LAIDOTUVĖS

Rugpjūčio 17 Bostone mirusio Alberto Puskepalaičio šermėnys buvo sekmadienio vakarą Kaspero šermeninėje South Bostone. Žinomo tilžiško mažlietuvių ir spaudos darbuotojo paskutiniame atsisveikinime dalyvavo gana gausus bostoniečių būrys (apie 60), nors velionis neturėjo čia artimų giminų ir gyveno gana vienišas. Tik sesers sūnus Helmut Henneberg su šeima, iš kaimyninio Cantono, rūpinosi laidotuviomis. Vokietijoje tebegyvena du A. Puskepalaičio broliai ir viena sesuo.

Karstas buvo uždengtas lietuviška vėliava. Tuo pasirūpino Bostono šauliai, vadovaujami inž. Juozo Stašaičio. Uniformomis pasipuošę, šauliai pakaitomis stovėjo garbės sargyboje prie savo garbės nario karsto. Prakalbam pirmininkavo inž. Eugenijus Manomaitis, prabilęs į susirinkusius vietinės lietuvių evangelikų grupės įgaliotus Lietuvių Bendruomenės ilgametis pirmininkas Antanas Matjoška perskaitė An-

žo į Lietuvą ir dalyvavo lietuvių rezistencijoj prieš vokiečius, daug padėdamas slapta lietuvių spaudai. 1944 vėl pasitraukė nuo artėjančių bolševikų į Vokietiją, o 1952 atvyko į Ameriką.

Puskepalaitis rinko dokumentus apie Lietuvos praeitį, rinko žemėlapius. 1946 Vokietijoje A.A. Puskepalaitis buvo vienas iš Mažosios Lietuvos Tarybos steigėjų ir nuolatinis v. pirm. Bendradarbiavo lietuvių spaudoj. Jis buvo stipri šaknis tų Mažosios Lietuvos veikėjų giminės, kuri visą laiką kovojo už lietuvių teises ir lietuviybę.

Minkų radio gegužinė

Minkų radio gegužinė buvo rugpjūčio 12. Tai buvo baisiai lietinga diena, kokios seniai niekas neprisimena. Nepaisant baisaus oro, į Romuvos parką Brocktone, kur vyko ši gegužinė, suvažiavo gražus būrys lietuvių. Patys Steponas ir Valentina Minkai pirmą valandą, kaip ir kas sekmadienį, atliko radio stoty savo programą, o tada dalyvavo gegužinėje. Programa vyko Romuvos Parko salėj.

Buvo išrinkta Miss Lithuania of New England — Nijolė Ivanauskaitė iš Dorchester. Bostono burmistro Kevin White taurę Ivanauskaitėi įteikė ir gražią kalbą pasakė Danielius Averka.

Meninę programą atliko Gitos Kupčinskienės vedamas etnografinis ansamblis ir Ivaškų vedamas tautinių šokių sambūris. Buvo šokiai, Mike Haberek orkestrui grojant. "Mamės ir Papės" polką gražiausiai pašoko ir premiją laimėjo Stasys ir Malvina Norkūnai iš Dracut, jaunimo polką — Daiva Ivaškaitė su Romu Baika, valšą — Anna Romukaitis su Henry Grew, tango — Morta ir Jonas Andriūnai, twist — Patricia Whitehouse ir Joseph McLain.

Steponas ir Valentina Minkai abu yra vyresnio amžiaus. Savo radio programą jie pradėjo 1934. Ją veda ir toliau. Toks darbas gali būti tik iš meilės ir pamėgimo tėvų gimtajai kalbai, nes čia jokio pelno nera. Linkėtina Minkam sveikatos ir toliau tęsti jų pasirinktą radio programą.

Bostono miesto 350 metų sukaktis

Bostonas yra vienas iš seniausių Amerikos miestų, be to, jis yra dar vadinamas Amerikos kultūros lopšiu. Kitais metais

Lietuvių pranciškonų spaustuvė Brooklyne veikia nuo 1951 metų. Siemet jau yra 28 metai. Per tą laiką kiek ji atspausdino lietuviškų knygų, žurnalų. Ji palaikė ir pratęsė mūsų lietuviybę. Tad jei turi spaudos darbų, kreipkis į šių lietuvių pranciškonų spaustuvę Brooklyne. Adresas: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Telefonas — 212 827-1350.

Duok Darbininką paskaityti savo kaimynui ir paragink užsiprenumeruoti.

tano Maziulio parašytą velionies biografiją iš Lietuvių Enciklopedijos. Šaulių vardu atsisveikino J. Stašaitis, o draugų vardu kalbėjo Jurgis Gimbutas. Jis priminė velionies dosnumą lietuvių draugijom ir bibliotekom padovanotus spaudos rinkinius.

Pirmadienį, rugpjūčio 20, 1 valandą susirinko apie 40 žmonių palydėti Albertą Puskepalaitį į kapines. Po trumpų dr. A. Krisiukėno paskaitytų maldų, 12 automobilių vilkstinė pajudėjo į tolimą Bostono priemiestį West Roxbury, Gethsenėmy kapines, kuriose laidojami visų tikėjimų žmonės. Čia vėl uniformuoti šauliai atliko karinės ceremonijas, įteikdami atitinkamai sulankstytą Lietuvos vėliavą velionio giminėm. Bostono Balso sk. pirmininkas Antanas Andriulionis pasakė jautrų atsisveikinimo žodį. Andriulionį namuose ir globoj A. Puskepalaitis gyveno paskutiniuosius kelerius savo senatvės metus. Laidotuvės užbaigtos Lietuvos himnu. Buvo graži, saulėta diena, o tos kapinės mum svetimos, tolimos.

J.Ggt.

nuo gegužės iki spalio mėnesio rengiamasi iškilmingai ir plačiai šio miesto 350 metų sukaktį paminėti. Į šios sukakties minėjimą yra pakviesti ir lietuviai. Rugpjūčio 22 Lietuvių Bnės Bostono apylinkė buvo sušaukusi organizacijų ir visuomenės atstovų platesnį pasitarimą, kaip lietuviai prisidės prie šios sukakties minėjimo. Susirinkime buvo iškelta gražių minčių, kaip parodyti lietuvių amerikiečiams. Buvo išrinktas vykdomasis specialus komitetas, su teise ir net pareiga pritraukti į tą komitetą įvairiom reprezentacijos šakom specialius atstovus su kuriais paruoštų planą tam lietuvių atstovavimui. Į tą vykdomąjį komitetą yra išrinkti: Mykolas Drunga, Gediminas Ivaška, Vytautas Jurgėla, Laima Kiliulienė ir Bronius Kruopis. Visi, į kuriuos šis komitetas kreipsis, prašydamas paramos ir patarimų, prašomi jam padėti, nes tai lietuvių reprezentacijos reikalas.

Metinis piknikas

Jėzaus Nukryžiuotojo seselių kasmet rengiamas piknikas įvyks Darbo dienų, rugsėjo 3, seselių vienuolyno sodyboje, 261 Thatcher Street, Brocktone. Prasidės pamaldomis 11 val., o vėliau bus muzika, žaidimai, užkandžiai ir kita. Visi kviečiami atvykti ir tuo prisidėti prie seselių dirbamų didelių krikščioniškų darbų.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Pardudamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Bostono parengimų kalendorius

Tautos šventės minėjimas, rengiamas Martyno Jankaus šaulių kuopos, Brocktone įvyks rugsėjo 9.

Tautos šventės minėjimas Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj So. Bostone įvyks rugsėjo 16.

Lietuvių Diena, rengiama Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos, įvyks rugsėjo 23 Maironio Parke, prie Worcesterio.

Stepono Dariaus legionierių posto moterų pagelbininkų banketas įvyks rugsėjo 30.

Laisvės Varpo rudens koncertas Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj So. Bostone įvyks spalio 7.

Tautinių šokių sambūrio šokių vakaras Lietuvių Piliečių Klube So. Bostone įvyks spalio 13.

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas, rengiamas Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos, įvyks spalio 14 BC—Bostono kolegijoj.

Bostono lituanistinės mokyklos metinis banketas įvyks spalio 20 So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj.

Balso Bostono skyriaus 35 metų sukakties minėjimas įvyks spalio 28 So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj.

Dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas įvyks lapkričio 11. Lietuvos kariuomenės sukakties minėjimas įvyks lapkričio 18.

Naujosios Anglijos šaulių rinktinės suvažiavimas įvyks lapkričio 24 Maironio Parke, Shrewsbury, Mass.

“Amber Holidays”

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
iš Bostono/New Yorko

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Rugsėjo 19 — \$829.00 (vienos savaitės)
Rugsėjo 26 — \$829.00 (vienos savaitės)
Spalio 10 — \$829.00 (vienos savaitės)
Gruodžio 19 — \$1045.00 (dviejų savaitėjų)

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS —
PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDŽIONAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsikimti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų slaptą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymu. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 5:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
745 Calverton Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. & Sat. 10:30 AM to 12:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12:30 PM

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

Kovotojui už lietuviybę Suvalkų trikampyje
A.A.
JURGIUI VERBYLAI

mirus, jo broliui Albinui su žmona reiškiamo giliausią užuojautą.

O. ir P. Bručiai
Vl. Gelaziūsis
E. ir J. Liaukai
I. ir A. Mačioniai
S. Prancūkianienė
B. ir J. Taorai
S. ir S. Vaškiai
M. ir L. Virbickai
D. ir E. Vizbarai

A.A.
JURGIUI PIKTURNAI

Lietuvoje mirus, liūdintį sūnų kun. Vytautą ir kitus gimines širdingai užjaučiame ir kartu liūdime.

A.L.R.K. Moterų Sąjungos
24-tos kuopos valdyba ir narės

KUN. VYTAUTĄ PIKTURNĄ,

jo tėveliui Jurgiui Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vytautas, mama Rožė, vaikaičiai:
Juozas, Tomas ir Audrutė Kondratai

SKAUTININKUI VYTAUTUI DILBAI,

jo motinai mirus, rajono brolių ir sesių vardu skautišką užuojautą reiškia

Mykolas Banevičius
Atlanto rajono vadas

Mylimai motinai
A.A. ONAI PLIENAITIENEI

Kaune mirus, dukteriai ELENAI AMBROZAITIENEI su šeima ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžių užuojautą.

LB Cape Cod Apylinkės lietuviai

A.A.
ALBERTAS PUSKEPALAITIS,

gyvenęs South Bostone, Mass., mirė rugpjūčio 17 d., 10 val. vak., sulaukęs 81 metų amžiaus.

Velionis gimė Rytprūsijų Mažajoje Lietuvoje, Rudminuose, Lazdėnų par., Pilkainio aps. Amerikoje gyveno nuo 1952. Pasiliko dideliame nuliūdime du broliai ir sesuo Vakarų Vokietijoje.

Nuo 1921 gyveno Kaune, atstovaudamas Vokietijos poligrafijos įmonėm, aprūpino spaustuves mašinomis. Buvo vienas iš Mažosios Lietuvos Tarybos atstėigėjų Vokietijoje, mažlietuvių "Keleivio", "Unsere Stimme", "Krivulės" redaktorius. Savo vertingą lietuvišką biblioteką padovanojo Amerikos universitetų lituanistikos rinkiniam papildyti. Jis buvo didelis lietuviškosios spaudos rėmėjas ir šalpos draugijų mecenatas, Lietuvių Bendruomenės ir Šaulių s-gos narys.

Kūnas buvo pašarvotas sekmadienį, rugpjūčio 19, South Bostone, Caspero laidotuvių namuose. Palaidotas rugpjūčio 20 West Roxbury, Boston, Getsemane evangelikų liuteronų kapinėse.

Praneša: seserėnas Helmut Henneberg ir šeima, Canton, Mass.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Tautos šventės minėjimas bus rugsėjo 9, sekmadienį, 12:30 v. popiet Apriškimo parapijos salėje. Kalbą pasakys rašytojas, literatūros istorikas Pranas Naujokaitis.

L.D.K. Birutės dr-jos New Yorko skyriaus narių susirinkimas bus rugsėjo 8, šeštadienį, 4 val. popiet pas narę K. Šventoraitienę, 85-39 89th St., Woodhaven, N.Y. Telef. 849-0629.

Petronėlė ir Vincas Dubauskai rugpiūčio 25 kukliai atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Su šeimos nariais ir artimaisiais dalyvavo padėkos mišiose, kurios buvo aukojamos lietuvių pranciškonų koplyčioj, Brooklyn, N.Y.

Liudvika Koppienė paskyrė Darbininko administracijai a.a. adv. Vlado Koppo lietuviškų knygų rinkinį. Už dovaną nuoširdžiai dėkoja Darbininko administratorius Tėv. Petras Banitūnas, OFM.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas ir Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas Chicagoj įvyks rugpiūčio 31 — rugsėjo 3. Iš New Yorko ten vyks net trys paskaitinininkai: Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, skaitys paskaitą "Pabrėža Vilniaus universiteto žemaičių grupėje ir jo įnašas į žemaičių kultūrą", kun. prof. Antanas Rubšys skaitys paskaitą apie archeologiją ir Šv. Rasto autentiškumą, prof. Vitalis Žukauskas skaitys paskaitą apie jėzuitų teatrą Vilniaus universitete.

A. a. Jurgiuo Pikturai, kun. Vytauto Pikturkos tėveliui Lietuvoje mirus, Veronika ir Jonas Rūteniai, gyveną Hyannis, Mass., Kultūros Židiniui paaukojo 15 dol. Nuoširdus ačiū.

Prof. A. Liuiua, S.J. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirmininkas, atvykęs iš Romos, svečiavosi Putname, buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne Brooklynje. Iš čia išvyko į Chicago, kur Darbo dienos savaitgalį bus akademijos suvažiavimas, skirtas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti.

Maironio lituanistinė mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 8, šeštadienį, 9 v.r. Mokykla veikia Holy Child Jesus mokyklos patalpose, 111 Street ir 86 Rd. kampas, Richmond Hill, N.Y. Visi tėvai, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikų, raginami juos leisti į mokyklą.

Jaunimo mišios bus rugsėjo 16, sekmadienį, 12 val. Kultūros Židinyje. Pamaldos jungiamos su mokslo metų pradžia.

Liet. Religinės Šalpos vakaras-koncertas bus spalio 20 Kultūros Židinyje.

Medžiotojų ir žuautojų klubo Aras vakariene rengiama spalio 21, sekmadienį, Kultūros Židinio mažojo salėje.

Laisvės Žiburio rudens koncertas rengiamas lapkričio 3 Kultūros Židinyje.

Ekskursija į Kennebunkport, Maine

Tradicinė rudens ekskursija autobusu pas T. Pranciškonus įvyks rugsėjo 1, 2, 3.

Autobusas išeina nuo Kultūros Židinio, 341 Highland Blvd., Brooklynje, rugsėjo 1 d., 9 val. ryto ir pakeliui sustos prie Šalinskienės šermeninės 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Grįžtama rugsėjo 3 vakare.

Kelionė, nakvynė ir 5 kartus valgis — asmeniui 75 dol. Kelionės reikalais skambinti T. Petru (212) 827-1351, Marytei Šalinskienei 296-2244. Gautas patogus autobusas. Anksčiau užsiregistravę gali pasirinkti vietas.

A. a. pulk. Kazio Škirpos atminimui Tautos Fondui aukojo: po 50 dol. — Vladas Jackūnas, Ignas Saldukas, Adolfas ir Cons-tancija Tyliai; po 40 dol. — B. Jankauskienė, Toronto, Ont.; po 25 dol. — Pov. Labanauskas, Elena ir Jonas Balys, J. ir A. Vaičiulaitis; po 20 dol. — Vaitkų šeima, Gr. ir Domas Krivickai, Elena ir Leonas Kačinskai, L.A. Plateriai; po 10 dol. — Louise Eurkoos, Elena Dambriūnienė, A. Petrutis, Kaman-tauskų šeima, B. Darlys, N. Parnaskienė, V. Rutelionis, J. Audėnas, Elena ir Kostas Jurgėlos. Tautos Fondo valdyba aukotojam nuoširdžiai dėkoja.

Tautos šventės minėjimas Apriškimo parapijoje Brooklynje įvyks rugsėjo 9, sekmadienį. Koncelebracinių mišių tnetu pamokslą pasakys kun. Kazimieras Pugevičius. Po sumos bus akademija su menine programa. Be to, tą dieną bus daroma speciali rinkliava Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, kuri įvairiais būdais padeda kenčiančiai Lietuvos Bažnyčiai.

Philadelphijos Vilties choras atvyksta į New Yorką ir Liet. Religinės Šalpos koncerte atliks programą. Koncertas bus spalio 20 Kultūros Židinyje.

Kultūros Židinio A. Maceikos vardo biblioteka po vasaros atostogų atidaroma rugsėjo 2, sekmadienį, 12:30 v. Biblioteka bus atidara iki 2:30 v. popiet.

Muzikė Nijolė Ulėnienė prašo patikslinti, kad ji ligoninėje nebuvo 11 dienų. Ji buvo tik kelias dienas eiliniam sveikatos patikrinimui ir dabar nėra daktaro priežiūroje.

Henrikas ir Sofija Kačinskai prašo pranešti, kad jie dar kuriasi naujojo vietoj Sunny Hills, Fla. Jau baigia susitvarkyti. Tada jau galės atsiliepti draugam ir palaikyti normalius ryšius.

Sunny Hills, Fla., rugpiūčio 25, šeštadienį buvo pašventinti Peleckų namai. Į šventinimą buvo atvykęs kun. J. Vaišnys, S.J. Iš Chicagos, iš Detroito buvo net 40 svečių. Taip pat dalyvavo ir kun. Antanas Račkauskas, kuris šiuo metu ten atostogauja.

Dail. Prano Lapės darbų parodanumatoma surengti ateinančią pavasarį. Rengia LMK Federacijios New Yorko klubas.

Dail. Česlovo Janušo tapybos darbų paroda bus spalio 20 Philadelphijoje. Drauge bus prisimintas ir dail. Adomas Varnas. Bus parodytas filmas, kaip dailininkas piešia gamtoj.

Kultūros Židiniui aukojo: Anicetas Simutis — 25 dol., Ronaldas ir Vida Penikai — 25 dol., Jean Schultz — 10 dol. Už aukas K.Ž. administracija nuoširdžiai dėkoja.

Aktorius Juozas Palubinskas atvyksta iš Baltimorės į New Yorką ir čia rugsėjo 15, šeštadienį, 7 v.v. atliks programą. Vakara rengia LDK Birutės Draugijos New Yorko skyrius.

Cypress Hills sekcijoj išnuomojami gražūs ir erdvūs kambariai pirmame aukšte. Juos galima užimti tuoj pat. Skambinti telef. 235-5474 arba AP 7-5311.

Parduodamas dviejų šeimų namas arti Grand Central Parkway, Jamaica Hills. Namas gerame stovyje, didelis daržas. Skambinti vakarais 523-3641, šeštadieniais ir sekmadieniais — visą dieną.

Išnuomojamas kambarys moteriai. Galima laisvai naudotis virtuve. Skambinti 441-1215.

Parduodamas šešių kambarių namas su rūsiu. Vienam automobilui garažas. Sklypas 100x80. Telef. 516 588-5980. Pageidaujama lietuvių šeima. Skambinti galima visą dieną.

BOLŠOJ BALETO SOLISTAS PASIRINKO LAISVĘ

New Yorko State Theater patalpose rugpiūčio 1-26 gastroliavo Maskvos Bolšoj baletas. Iš viso buvo atvykę iš Maskvos apie 200 asmenų. Gastrolių paskutinės savaitės vidury — rugpiūčio 22, trečiadienį — vienas iš pagrindinių vyrų solistų šokėjų Alexander Godunov, lydimas kito vyriškio, apsilankė New Yorko JAV imigracijos įstaigoj ir paprašė politinio azyliaus prieglobsčio. Tai jam buvo suteikta ir oficialiai pranešta Bolšoj baletu vadovybei ir JAV visuomenei bei spaudai ketvirtadienį po pietų.

Alexander Godunov, 30 metų amžiaus šokėjas, New Yorko gastrolių metu šoko pagrindines roles "Spartacus" ir "Swan Lake" pastatymuose, o "Romeo and Juliet" baletu — Tybald svarbią rolę. Publikos ir kritikų jis buvo labai gerai įvertintas.

Tai pirmas baletu solistas šokėjas, pasitraukęs iš Bolšoj grupės. Iš Kirov baletu grupės Leningrade yra daugiau pasitraukusių: 1961 Paryžiaus aerodrome pasitraukė Rudolph Nureyev, 1970 Londone — Natalia Makarova, 1974 Kanadoj Mikhail Baryshnikov, o taip pat Valery Panov, Galina Ragozina, Alexander Mintz.

Nors Bolšoj tės pramatyta gastroles Chicagoj ir Los Angeles, A. Godunovo žmona Lyudmila Vlasova, antrai solistės balerina, buvo pramatyta slapta sugrąžinti į Maskvą. Valstybės departamento pareigūnai prane-

šė Sov. Sąjungos ambasadai Washington, kad rusų lėktuvus su balerina nebus išleistas iš Kennedy aerodromo, kol L. Vlasova nebus išleista iš lėktuvo ir kol amerikiečių pareigūnai neišgirs iš jos ar ji laisvu noru vyksta atgal į Sov. Sąjungą.

Rusų pareigūnai su tokiu reikalavimu nesutiko. Derybos tarp amerikiečių ir rusų tęsėsi net tris paras. Tik po 72 valandų rusai nusileido ir sutiko L. Vlasovai pareikšti savo nuomonę, dalyvaujant amerikiečių ir rusų pareigūnams. Balerinai pareiškus norą grįžti į Sov. Sąjungą, lėktuvui buvo leista iškristi.

Amerikiečių oficialiai delegacijai vadovavęs Donald F. Mc Henry žurnalistam pareiškė, kad JAV laikėsi laisvo apsisprendimo principo iki galo ir esąs patenkintas įvykių eiga.

Kitokios nuomonės buvo Simas Kudirka, pakviestas tą patį pirmadienio (rugpiūčio 27) vakarą kalbėti per TV 5 kanalo vakarines žinias. Jis pareiškė, kad "mes pralaimėjome". Panašiai televizijoje komentavo ir konservatyvusis dr. M. Abend.

Sunku įtikėti, kad garsiosios Bolšoj baletu grupės solistės šokėja, gavusi progą išvykti gastrolių į JAV, gastrolėm tik įpušėjus staiga savą norą ryžtųsi grįžti į Sov. Sąjungą. Visiškai tuo patikėti gali tik sukomunistėjęs asmuo. Žinoma, oficialus pareiškimas dar nereikia įsitikinimo...

LITUANISTIKA LINDEN, N.J.

Kaip ir praeitais mokslo metais, Linden suaugusių mokykloj bus dėstoma lietuvių kalbos pradinis ir vidurinis kursas. Praeitais metais šį kursą lankė 29 įvairaus amžiaus ir išimokslinimo savo kilmės šaknimis susidomėję, bet savo tėvų kalbą jau pamiršę Amerikos lietuviai.

Šį kursą dėstys aukštesniosios mokyklos matematikos mokytoja Danguolė Didžbalienė.

Mokslas prasidės rugsėjo 17, pirmadienį, 7 val. vak. ir vyks kiekvienos savaitės pirmadienį Linden High School, 303 kambary. Registruoti galima laišku iki rugsėjo 10, arba asmeniškai rugsėjo 4 ir 10 nuo 7 iki 9 val. vak. Linden High School 210 kambary. Registruojantis laišku reikia pridėti 15 dol. mokestį už mokslą ir 1 dol. registracijos mokestį. Čekius rašyti Linden Adult Education vardu ir siųsti Mrs. Irene Osoliniec, 420 Amherst Road, Linden, N.J. 07036.

Paskutinė registracijos diena — rugsėjo 17, nuo 6:30 iki 7:30 val. vak.

Kursą gali lankyti ir ne Linden gyveną. Jokie mokslo pažymėjimai nereikalingi. 65 metų amžiaus sulaukusiems ir Lindene gyvenantiems mokslas ir vadovėliai duodami nemokamai. Tik registruojantis reikės įrodyti savo amžių.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atstogauti savo vasarvietėje, Kennebunkporte. Čia ideali vieta ir fiziniams, ir dvasiniams poilsui. Pavargusias nuo darbo jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat geras maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos. Pranciškonų vasarvietė JAV ir Kanados lietuviams yra tapusi visokeriopo poilsio vieta karštai vasaros mėnesiais.

Atostogavimo sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugsėjo 3. Informaciją ir rezervacijų reikalais kreipiamasi šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Tel. 207 967-2011.

Solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baras dainuoja Chicagos lietuvių operos pastatyme. Solistės D. Stankaitytės koncertas Kultūros Židiny įvyks rugsėjo 30.

SPORTAS

(atkelta iš 6 psl.)

nėm žvaigždėm nusagstyta pirmos klasės moterų varžybinių grupė. Dana ir Rama Gvildytės pasirinko kuklesnę varžybų klasę ir abi labai gerai pasirodė. Rama laimėjo II vietą 13 metų mergaičių grupėje, o Dana dalyvavo moterų A klasėje ir laimėjo ne tik pirmą vietą, bet ir piniginių premijų. Danai Gvildytei vis labiau tobulėjant, nebūtų nuostabu, kad ji ir į Amerikos valstybinę rinktinę kandidatųotų. Šiuo metu ji yra ketvirtoji USTTA registruotoj 17 m. amžiaus mergaičių grupėje, bet, sulaukus 18, jau ir ji turės peržengti į stipresnės kompeticijos moterų grupės eiles.

-o-

N.Y. Lietuvių Atletų Klubas ateinančiam sezone vėl ruošia USTTA registruotus stalo teniso turnyrus Kultūros Židiny. Pirmas toks turnyras įvyks rugsėjo 22-23, o kitas — lapkričio 11, ryšium su pabaltiečių sporto švente New Yorke.

Po krepšinio stovyklos

Nuo liepos 14 iki 21 Marianopolio gimnazijoje, netoli Putnamo, įvyko Lietuvių Atletų Klubu suorganizuota krepšinio stovykla. Dalyvavo 26 berniukai, nuo 10 iki 17 metų amžiaus.

LA Klubu krepšinio vadovas ir stovyklos direktorius Pat Torney sėkmingai pravedė intensyvią treniruočių programą, kurios metu berniukai kasdien žaidė po dvejus krepšinio rungtynes ir vakarais stebėjo instrukcinius bei treniruočių filmus. Pat Torney nuomone,

visi stovyklos dalyviai labai stipriai dirbo ir padarė didelę pažangą.

Kitais metais tikimasi stovyklą praplėsti iki dviejų savaitių. Taip pat tikimasi daugiau dalyvių iš Hartfordo, New Britaino, Bostono, Providence, Brocktono, Worcesterio ir kitų vietovių, nes iki Thompsono, kuris yra tik kelios mylios nuo Putnamo, visiem yra patogiai netoli.

Iš New Yorko LA Klubu dalyvių labiausiai pasižymėjo vyriausias amžium ir geriausiai pažangą padaręs Darius Kudžma, o Rimas Kežys laimėjo geriausio kovotojo ir veržlumo titulą. Stovyklos vadovybė sveikina abu laimėtojus ir visus stovyklautojus, kurių nuoširdus dalyvavimas padidino stovyklos pasisekimą.

Alg.Š.

LIETUVIŲ STUDENTŲ ŽINIAI

Pasitaiko lietuvių studentų, kurie, atvykę į J.A. Valstybes iš Pietų Amerikos ar Europos valstybių kaip turistai (Viza B-2 tourist), vėliau apsisprendžia studijuoti ir siekia savo statusą pakeisti į Studento Statusą (Viza F-1 student). Normaliai jie turėdavo išvykti ir tik po to prašyti ir gauti studento vizą.

Dabar imigracijos taisyklės pakeistos ta prasme, kad studento kvalifikacijos turintieji turistai galės savo statusą pakeisti į studento statusą neišvykdami iš J.A. Valstybių. Tokiam tikslui reikalinga gauti ir išpildyti atitinkamą anketą — Form I-20.

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke

Kviečiame į tradicinę Philadelphijos LIETUVIŲ NAMŲ DIENĄ '79

Sekmadienį, rugsėjo 9 d.
nuo 12 val. iki sutemos

"Polankos" parke, 3258 Knights Rd.,
Cornwells Heights, Pa. (1/4 mylios į šiaurę nuo Street Rd.).

Iš New Yorko: N.J. Turnpike Exit 5, Rte. 541 West,
Burlington-Bristol Bridge, Rte. 413 West, 1-95 South,
Street Rd. West.

Kultūrinė programa, sportas, muzika, šokiai, lietuviški valgiai, spalvotos TV ir kiti laimėjimai. Jei lytų, viskas vyks salėje.

L. Namų Valdyba